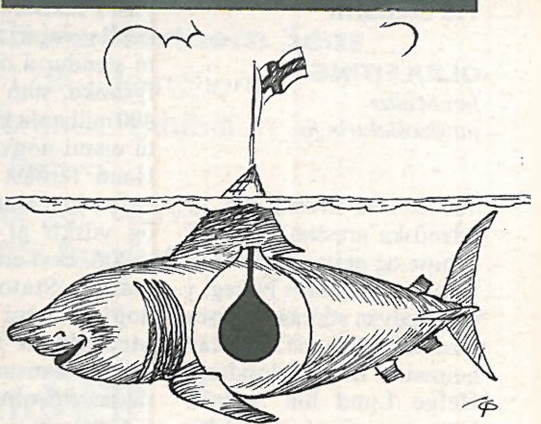
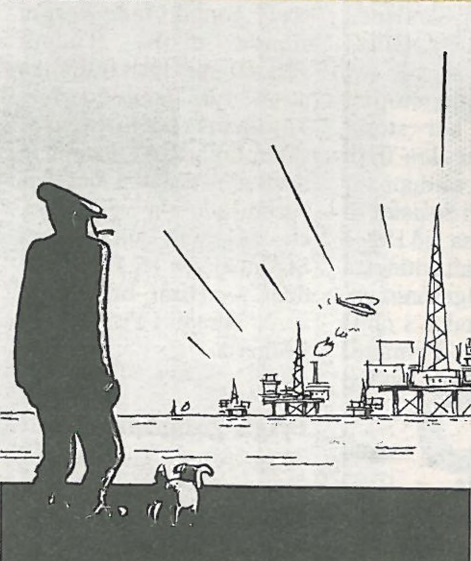
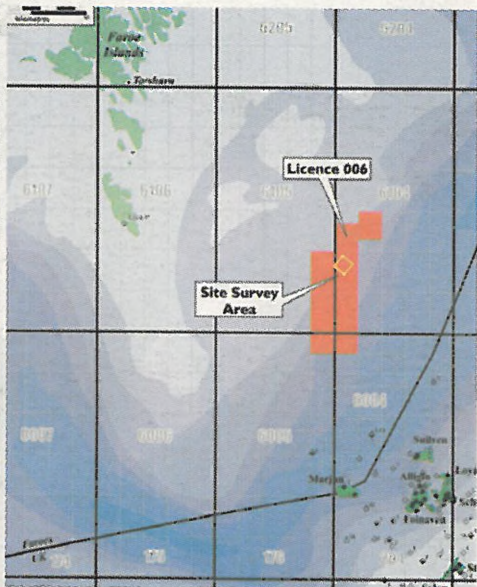

Oljubladið 2006

Nr 2

Sosialurin

Helge Lund, ovasti Statoilstjórin:

»Síggi stórar møguleikar í Føroyum«

– Hóast hetta er ein sera váðiligur og kostnaðarmikil brunnur síggja vit stórar møguleikar á føroyska landgrunninum. Tí vilja vit eisini brúka okkara royndir og vitan at finna olju og gass í føroysku undirgrundini sigur ein av heimsins fremstu vinnulívsmönnum, norski Statoilstjórin Helge Lund í samrøðu við Sosialin

OLJULEITING

Jan Müller
jan@sosialurin.fo

Tað er ikki hvønn dag, at útlenska pressan fær høvi at hitta og práta við fremsta vinnulívsmannin í Noregi í dag, sjálvan stjóran í størstu idnaðarfyrirkuni í einum av heimsins rikastu londum, Helge Lund hjá Statoil. Hetta høvi fingur útlendskir journalistar kortini herfyri, tá stóra altjóða ONS-framsýningatiltakið í Stavanger skipaði fyri eini kunningarferð fyri journalistum úr Saudi

Arabia, Spania, Itali, Canada, Hálandi, Skotlandi, Brasilia, Venezuela, OPEC og Føroyum – til tey mest spennandi støðini í Oljunoregi, har stórar gassútbyggingar fara fram í lötuni. Teirra millum var eisini umboð fyri Sosialin, ið nýtti høvið at tosa við Helge Lund um komandi leitingina á føroyska landgrunninum, sum Statoil stendur á odda fyri umframt komandi samvinnuna millum londini bæði.

400 milliardir

Helge Lund hevur ongantíð verið í Føroyum men stóra ynski hansara er at koma henda vegin ein dag. Tá tú stendur á odda fyri eini fyrirkuni, sum umsetur fyri 400 milliardir kr. árliga hevur tú eisini nógv um at vera. Hann ferðast kring allan heim, har Statoil er virkið og ynskir at bliva meira virkið. Boð eru eftir hesum mæta Statoilstjóranum nógv staðni alla tíðina. Men skuldi tað hent, at felag hansara, Statoil, rakar við olju í boringini í Føroyum í summar, so verður Helge Lund skjótt at síggja í Havnar gøtum. Hetta er í hvussu er nakað, sum hann ætlar at raðfesta høgt. Statoil hevur nógv um at vera í Noregi, har fleiri

útbyggingar í milliardaflokki eru í gongd, men kortini standa eisini týðandi verkætlanir fyrri frammanuttan fyri landoddarnar. Tilsamans fimm brunnar skulu borast internationalt, har Statoil er fyrstæðufelag, harimillum ein í Føroyum, ein brunnur, sum ovasti Statoilstjórin leggur stóran dent á. Hinir brunnarnir verða boraðir í Venezuela og í Algeria.

Fylgir gongdini

–Eg fylgi gongdini í Føroyum við stórum áhuga og spenningsi. Hóast talan er um eina sera váðiliga boring, sum eisini kostar nógv, so hava vit vónir til Føroyaekið. Tað er eitt av okkara kjarnuøkjum uttan fyri Norra, og tað er greitt, at vit seta stórar vónir til júst ta komandi boringina men eisini teir brunnar, sum verða boraðir komandi árin hava stóran týðning fyrri framtíðina sigur Helge Lund. Hann dylur ikki fyri, at brunnurin í Føroyum verður raðfestur sera høgt í Statoil.

Statoilstjórin sær fram til at vitja bróðurtjóðina fyrri vestan. Hann heldur, at olja og gass hevði komið væl við hjá føroyska samfelagnum, sum er so tætt knýtt at bara einari høvuðsvinnu. Hann

Helge Lund, Statoilstjórin: – Eg síggi fram til eitt økt samstarv millum Føroyar og Noreg.
Mynd Jan Müller

minnir tó á, at fyrilit eiga at takast, tá farið verður undir eina slíka nýggja vinnu, nú samfelagið er lítið og viðkvamt. Og slík fyrilit ætlar Statoil sær at liva upp til. Sjálvur metir hann, at føroyingar kunnu læra nógv av norsku royndunum, sum eru meira enn 30 ára gamlar, og tí fegnast hann eisini um, at nógvir føroyingar í dag arbeiða í norsku oljувinnuni, eitt nú í verkætlanum, sum Statoil stendur fyrri. Á tann háttu kunnu fáa royndir at taka við sær heimaftur til Føroya og kunnu gera vera við til at tryggja føroyingum eina tryggja og skilagóða vinnu.

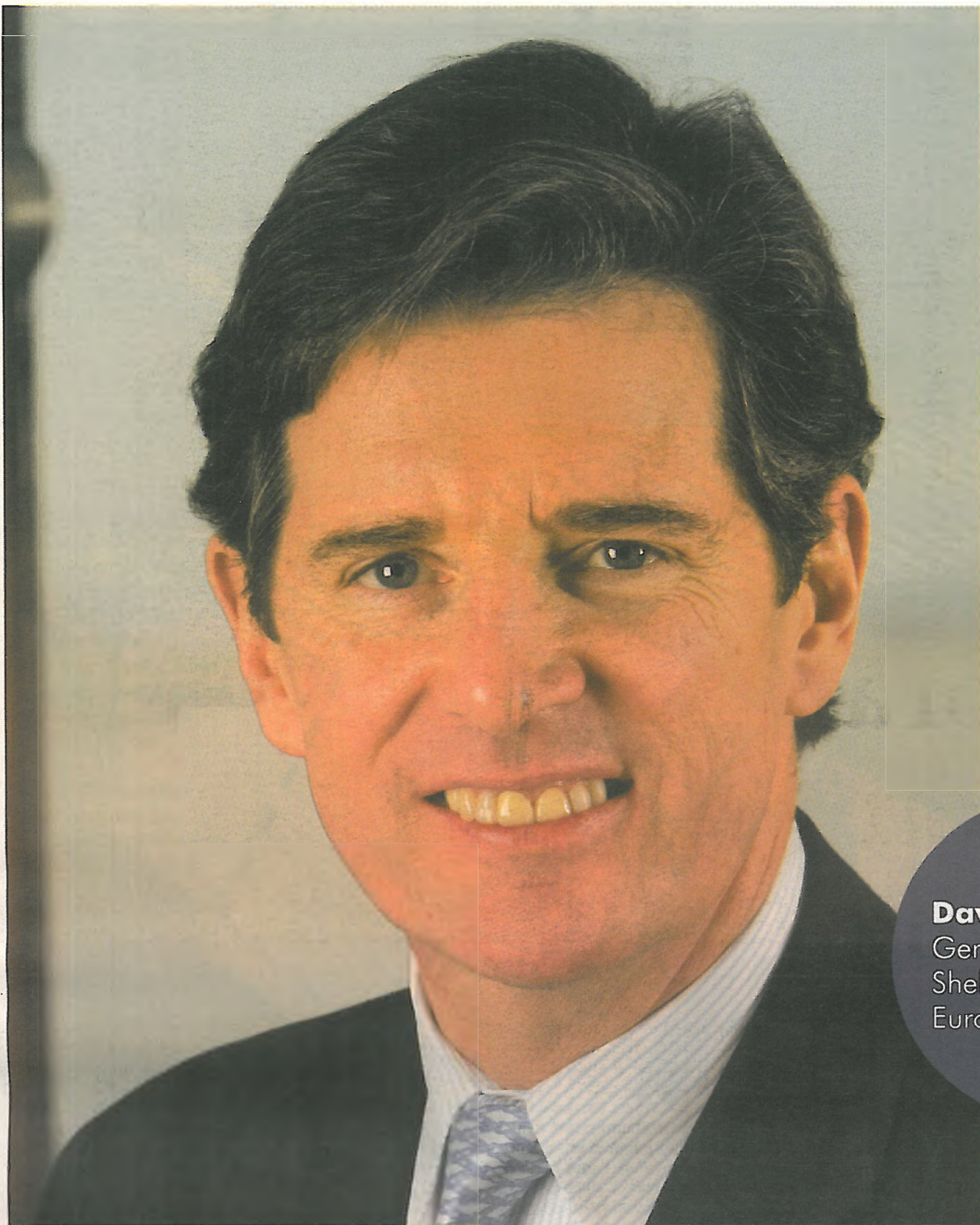
Raðfestir trygd og heilsu Helge Lund leggur dent á, at føroyingar taka væl ímóti útlenskum oljufeløgum, sum vilja gera iløgur her og letur okkum vita, at Statoil fer at gera alt fyrri at liva upp til krøv og treytir, sum føroyska samfelagið setir útlenskum oljufeløgum. Hann leggur her serliga áherðslu á slíkt sum at varðveita eitt reint umhvøvi og raðfestir hann trygd og heilsu sera høgt.

Helgu Lund ynskir Føroyum og Statoil-samtakinum, sum stendur fyrri boringini í summar, góða eydnu. Hann gleðir seg at leggja leiðina henda vegin.

Ovasti Statoilstjórin, Helge Lund leggur stóran dent á at varðveita eitt reint umhvøvi, har felagið arbeiðir, eitt nú í Føroyum. Her ikki minst tá talan er um ríka fuglalívið í Norduratlantshavi.

Mynd Jan Müller

Europe's
leading
ENERGY
meeting
place

www.ons.no

David Loughman
General manager
Shell Chemicals
Europe BV

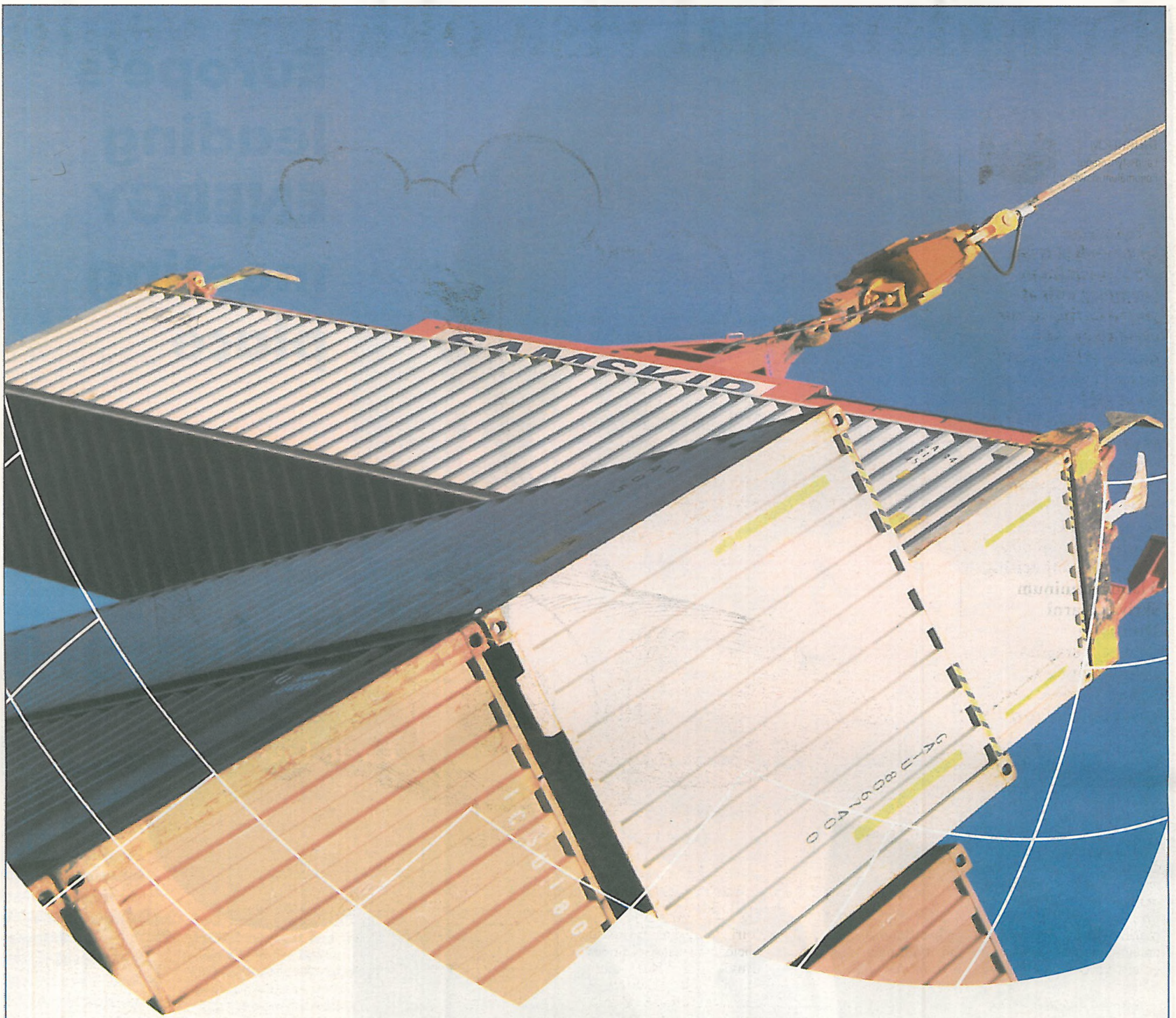
**"Don't hope for
the best, come
and be with the
best at ONS
2006"**

ONS 2006

Offshore Northern Seas
The 17th international
conference, exhibition
and festival
Stavanger, Norway
22-25 August 2006

PennWell[®]

Official media sponsor

We Cover the World ...

Samskip has built an extensive network of comprehensive services in the field of transport, logistics and cargo handling. You can count on Samskip for smooth deliveries worldwide, whether it is by air, land or sea.

We carry any items, anywhere in the world.

... make a move with us!

SAMSKIP

Brugdan skal vísa okkum vegin

BJARNI DJURHOLM
Landsstýrismaður
í oljumálum skrivar

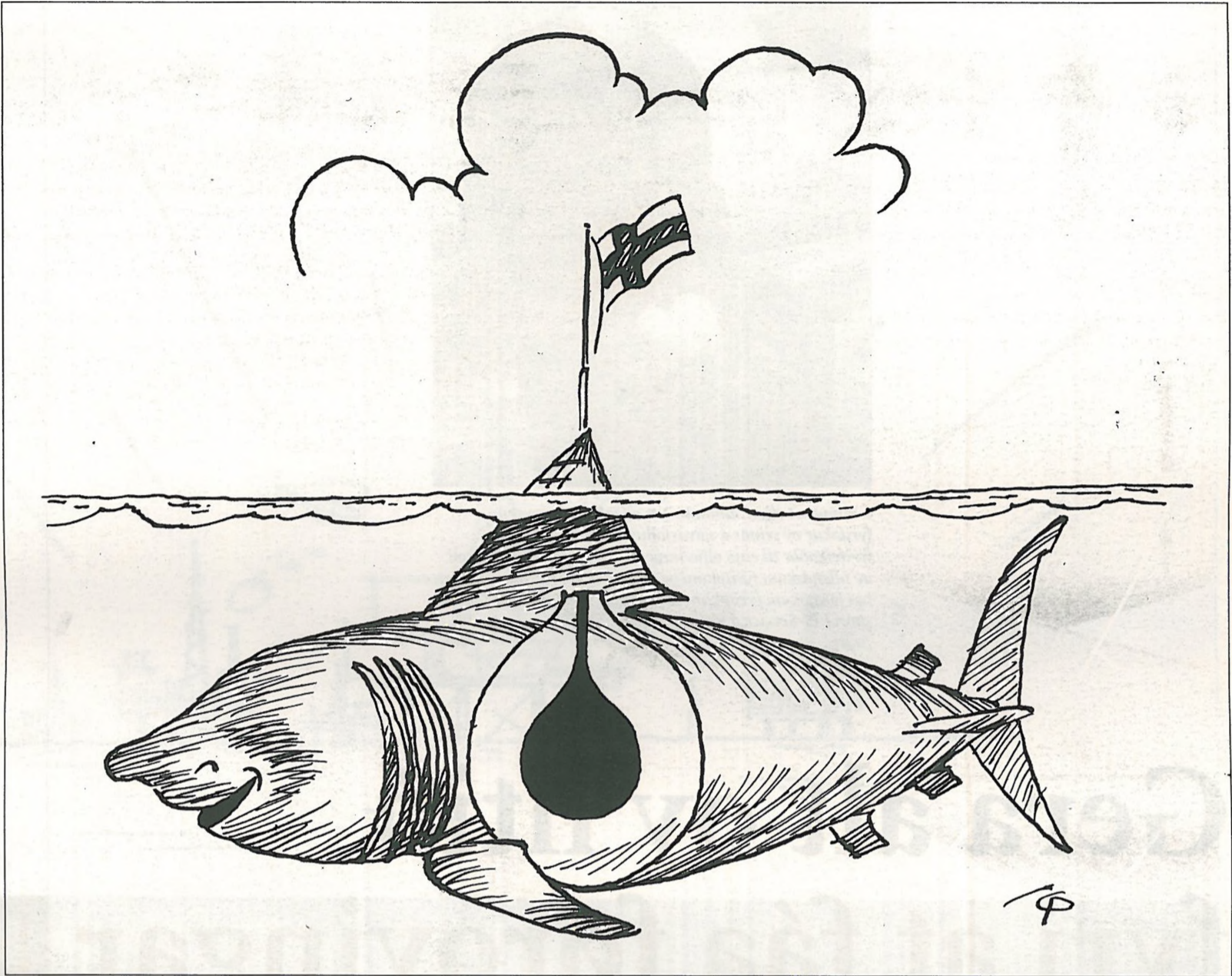

– Tað verður spennandi at fylgja við virkseminum í summar, eftir at eingin boring hefur verið í 3 ár, ikki minnst tí hetta verður fyrsta boringin, sum fer at røkka niður um basaltið. Boringin fer at geva okkum nýggja vitan um jarðfrøðina undir basaltinum, og hendan vitan fer at verða ein týðningarmikil liður í framtíðar oljuleiting á landgrunninum skrivar Bjarni Djurholm, landsstýrismaður í oljumálum, nú borurin verður settur í um góðan mánað

Um nakrar vikur byrjar boringin av fjórða brunninum á landgrunninum. Samstundis er greitt, at vit fáa eina boring í 2007 og eina í 2008. Eftir steðg í borivirkseminum í nøkur ár eru oljufeløgin aftur fús at fara undir leitivirksemi á okkara leiðum, og við fleiri brunnum bretska megin markið kann ikki sigast annað enn, at Atlantsmótið er eitt virkið øki í hesum tíðum.

Brugdan Statoil fer síðst í juli ella fyrst í august undir at bora teirra leitimið á loyvi 006. Tað, sum er áhugavert við hesi boringini, er, at hetta er fyrsti brunnur, sum verður boraður í einum øki, sum er dekkjað av basaltfláum. Basaltið ger m.a., at tað kann verða trupult at fáa eina góða mynd av undirgrundini, og tí kann eisini vera ringt at meta um vánirnar fyrri at finna olju í rakstrarverðum nøgdum. Hóast hetta halda feløgin, sum eru partur av loyvinum, at útlitini siggja so mikið áhugavert út, at tey ynskja at bora ein brunn á leitimiði, sum hefur fingið navnið Brugdan.

Sjálvandi er trupult at siga nakað um, hvat úrslitið av eini boring verður. Og við royndunum frá boringunum í 2001 og 2003 í huga skulu vit eisini ansa eftir ikki at vera ov optimistisk. Men uttan mun til hvat úrslitið verður, er hetta ein sera spennandi boring fyrri framtíðar oljuleiting við Føroyar. Boringin fer at geva okkum nýggja vitan um

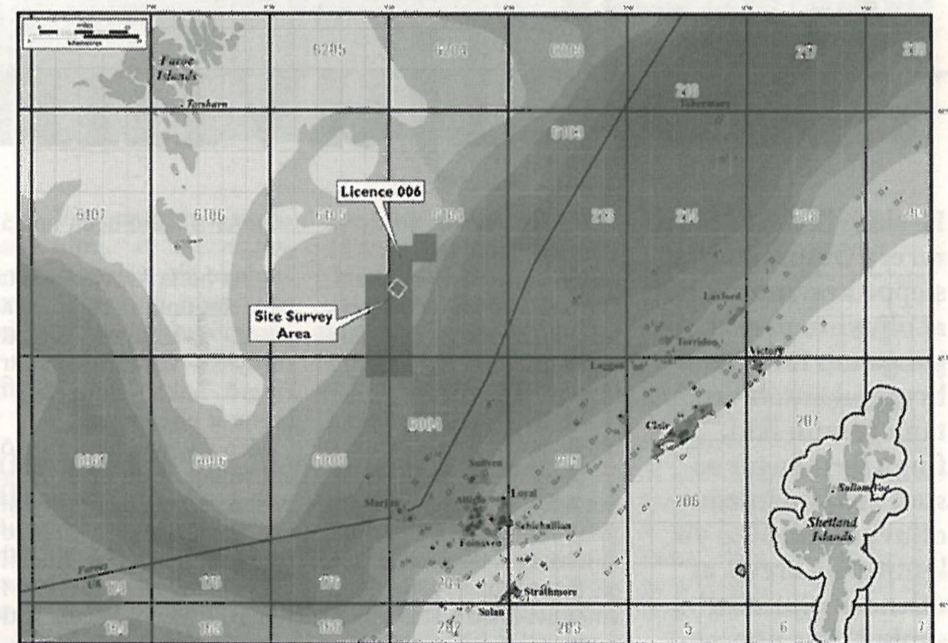
jarðfrøðina undir basaltinum, og hendan vitan fer at verða ein týðningarmikil liður í framtíðar oljuleiting á landgrunninum.

Føroysk luttøka

Síðan fyrireikingar til oljuleiting byrjaðu miðskeiðis í 90unum, hefur dentur verið lagdur á at skapa møguleikar fyrri føroyska vinnulívinum, útbúgvingarstovnum og einstaklingum. Tí eru í loyvisskipanini hjá okkum ásetingar um, at oljufeløgin skulu gera sítt til at økja ferleikan hjá føroyingum at taka lut í virkseminum og at skipa fyrri samstarvi við útlensk feløg. Harumframt eru beinleiðis ásetingar um, at virkseimið á landgrunninum skal rekast úr Føroyum, og at allur útbúnaður og fólk skulu flytast um føroyskan bryggjukant og/ella flogvøll. Eisini er álagt feløgnum at geva føroyskum fyrirkunum veruligar møguleikar at vinna sáttmálar um arbeiði, um tær eru kappingarførar. Kravið um altjóða kappingarføri mugu vit ikki sleppa, um vit vilja menna eina vinnu, sum kann virka uttanfyri heimligu bøgardarnar. Í

dag kunnu vit staðfesta, at fleiri føroyskar fyrirkunur arbeiða sum veitarar í altjóða oljuvinnuni. Her kann t.d. nevast Atlantsflog, sum flytur oljuarbeiðsfólk í stórum tali millum suðurnorra og norðurnorra, PAM offshore sum hefur nógv fólk, elektrikarir og smiðir, í starvi í Norra, og so Thor í Hósvík, sum virkar um allan heimin við teirra skipatænastum. Eg haldi eisini tað er sera áhugavert at siggja virkseimið hjá Simprentis veruliga taka dyk á seg og flyta seg út í heim. Okkara útbúgvingarverk hefur eisini fingið stóran ágóða av leitingarvirkseminum og ment seg við nýggjum útbúgvingum, umframt at fleiri Ph.D verkætlanir er framdar.

So hóast vónirnar undan fyrsta loyvisumfari til føroyska luttøku kanska ikki eru uppfyltar, haldi eg at vit, sum omanfyri nevnt, hava fleiri dømir um føroyskar fyrirkunur, sum eru partar av oljuvirkseminum, og vit eru enn í einum leitiskeiði. Hinvegin so haldi eg, tað er týðningarmikið, at vit eisini í framtíðar útbúgvingarumfærum halda fast í lógarreglunum um, at

Her miðskeiðis millum Føroyar og markið verður borað gjøgnum basalt fyrri fyrstu ferð

fólk, vøru og tænarar skulu um føroyskan bryggjukant og flogvøll.

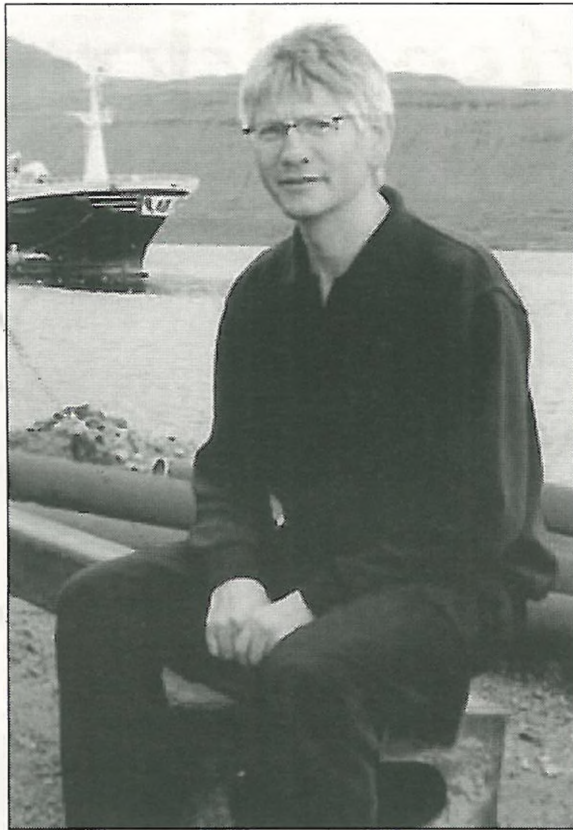
ONS Framsýningar og ráðstevnur sum ONS í Stavanger eru eitt gott høvi hjá føroysku fyrirkunum at gera vart við sínar tænarar og at koma á tal við vinnuna annars. Menningarstovan hefur her gingið undan at skapa karmarnir fyrri føroyskum vinnuframtøkum uttanlands, og vónandi fer

hetta at eydnast eins væl í ár.

Triðja útbúgvingarumfar Jarðfeingi er farið í holt við at fyrireika eitt nýtt útbúgvingarumfar. Útbúgvingarumfarið, sum verður tað triðja í røðini, verður væntandi latið upp næsta heyst. Enn er ov tíðliga at siga nakað ítökiligt um, hvørji øki verða fevnd av útbúgvingini, og hvørjar treytirnar annars verða, men

við vaksandi virkseminum á Atlantsmótinum í huga vænti eg, at oljufeløgin fara at halda eitt vakið eyga við møguleikum, sum bjóðast her um leiðir.

Tað verður spennandi at fylgja við virkseminum í summar, eftir at eingin boring hefur verið í 3 ár, ikki minnst tí hetta verður fyrsta boringin, sum fer at røkka niður um basaltið.

– Finna vit olju í summar, eru allarflestu føroysku fyrirkur og seinar á sjóvarfallinum, tí tær eru ikki fyrirreikaðar til eina oljuvinnu. Tí verða vit rend um koll av útlenskum fyrirkum og so verður tað rættiliga torført hjá føroyskum fyrirkum at fóta sær sigur John Eli Olsen, stjóri í El-Service á Skála

Gera alt ov lítið fyri at fáa føroyingar við í oljuvinnuna

Eg skilji ikki, at røddir nú eru frammi um, at sleppa kravinum um, at oljuvinnan skal ganga um føroyskan bryggjukant, tí var tann treytin ikki, fingi føroyingar so slett onki burturúr oljuvinnuni. Men vit kunnu illa krevja at útlensk oljufeløg skulu hugsa um føroyskt vinnulív, tá ið okkara egnu oljufeløg og fyrirkur ikki gera meiri fyri at fáa føroyingar upp í oljuvinnuna, sigur John Eli Olsen, stjóri í El-Service á Skála

OLJUVINNA OG FØROYSKT VINNULÍV
Áki Bertholdsen
aki@sosialurin.fo

– Higartil hevur føroyskt vinnulív ikki fingið nakað serligt burturúr oljuvinnuni. Og sum stóðan er nú, eru heldur ikki útlit til, at vit fara at fáa nakað serligt burturúr oljuvinnuni.

– Í hvussu so er ikki í bræði.

John Eli Olsen, stjóri í El-Service á Skála og virkandi formaður í Runavíkar Oljuhavn, ivast stórliga í um tað fer at eydnast føroyskum vinnulívi at fáa nakað serligt burturúr oljuvinnuni.

Hann sigur í vussu so erm at enn er lítið komið burturúr.

Og tí skilur hann tað slett ikki, tá ið røddir nú eru frammi um at sleppa kravinum um, at vørur og tænar til oljuvinnuna í Føroyum skal um føroyskan bryggjukant.

Serliga tí, at hetta er ikki nakað, sum kostar føroyskum myndugleikum eitt oyra. Og hann skilur hetta so yvirhøvdur ikki, tá ið tað ikki eru oljufeløgini,

sum hava borið hetta upp á mál.

– At hetta kravið er sett oljufeløgnum, er einasta orsök yvirhøvdur til, at føroyskt vinnulív hevur fingið nakað sum helst burturúr oljuvinnuni.

Men tey, sum hava fingið eitt sindur burturúr, eru tær fyrirkur, sum lata proviant av ymsum slagi. Og so hevur eitt sindur av arbeiði verið á landi á oljuhavnini í Runavík, men tað hevur ikki verið tað stóra.

Annars hevur oljuvinnan sjálvandi kastað væl av sær til Atlantsflog, tí nógv fólk hevur flogið aftur og fram.

– Men tað er ongin tænarstuveitari, sum hevur fingið nakað burturúr oljuvinnuni.

Taka alt við sær

John Eli Olsen sigur, at tað vísir seg sum um at oljufeløgini taka sum mest við sær og keypa bara tær vørur og tænarur úr

Føroyum, sum tey noyðast at keypa, eitt nú tí at føroyskir myndugleikar hava kravt, at vørur og tænarur skulu um føroyskan bryggjukant.

Annars er bara nakað at gera hjá føroyskum tænarstuveitarum, tá ið skip krevja umvælingar, men tað kann ikki sigast at vera oljuvinna sum so.

– Var hetta kravið ikki, keyptu oljufeløgini onki úr Føroyum yvirhøvdur, er John Eli Olsen heilt sannførdur um og so hevði ongin føroysk fyrirka verið upp í oljuvinnuni yvirhøvdur.

– Í hesum sambandi eru føroyskar fyrirkur í kapping við aðrar fyrirkur og tí verður roynt at halda okkum burtur. Kemur ein føroysk fyrirka upp í oljuvinnuna, verður tað beinleiðis í kapping við onkra aðra fyrirka sum fæst við tað sama og tað hava hinar fyrirkurnar ongan áhuga í.

Hinvegin fer kravið um føroyskan bryggjukant, at

oljufeløgini noyðast at hugsa um føroyskar fyrirkur.

– Men áhugin at samstarva við føroyskar fyrirkur, stendur bara við so leingi, sum virkseimið er við Føroyar. So skjótt, sum virkseimið við Føroyar verður niðurlagt, verður samstarvið við føroyskar fyrirkur eisini slept.

Hjálpa ikki okkum sjálvum

Men tað, sum fær John Eli Olsen at ivast mest í um føroyskar fyrirkur fara at fáa nakað burturúr oljuvinnuni, er fyrst og fremst okkara egni leiklutur.

Hann heldur nevnliga, at føroysk oljufeløg og føroyskar fyrirkur og stovnar, sum hava ávirkan á oljuvinnuna, gera alt ov lítið fyri at fáa føroyskar fyrirkur og føroyskt vinnulív við.

Og hann heldur ikki, at vit kunnu krevja, at útlenskt oljufeløg skulu hugsa um

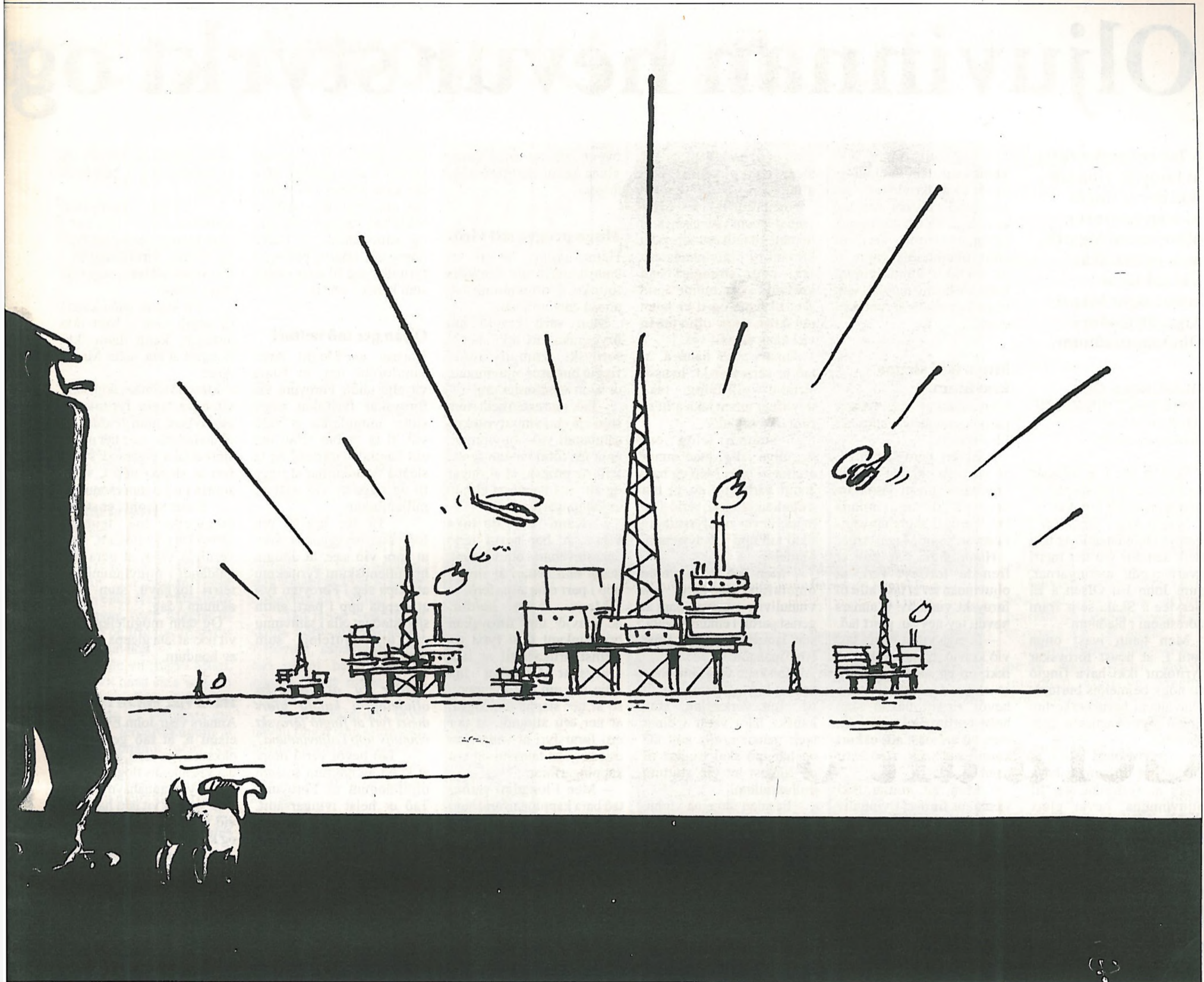
føroyskt vinnulív, tá ið vit sjálvi ikki gera tað.

John Eli Olsen sigur, at stóðan í oljuvinnuni er tann, at feløgini hava langtíðaravtalur við ymsar veitarar.

– Skulu føroyskar fyrirkur koma upp í part, verður tað sostatt sum undirveitarar hjá teimum, sum veita oljuvinnuni tænarur og tað verður tískil í beinleiðis kapping við sjálvar veitararnar og aðrar, útlenskar fyrirkur.

– Skal El Service á Skála gera sær vónir um at koma upp í oljuvinnuna, mugu vit fyrst gera eina avtalu við eina stóra, útlenska el-fyrirka, men so koma vit samstundis í beinleiðis kapping við hesa útlensku fyrirkuna og tað er hon ikki áhugað í.

– Ella mugu vit lata eina stóra útlenska el fyrirka keypa EL Service, men so eru vit ikki ein føroysk fyrirka longur og so ber ikki til at tosa um føroyskt vinnulív.

Mugu sjálvi gera meiri

John Eli Olsen sigur, at skulu vit gera okkum vónir at at fáa føroyskar fyrítøkur upp í oljuvinnuna, er einasti móguleikin, at vit leggja líka nógva orku í at sleppa føroyskum fyrítøkum upp í part í oljuvinnuni uttanlands, sum vit leggja í at sleppa føroyskum fyrítøkum upp í oljuvinnuna í Føroyum.

Hann sigur at ein stórir vansi hjá føroyskum fyrítøkum, er, at tað er torført og dyrt at ferðast loftvegis.

– Allir flutningur er umvegis Keypmannahavn og tað ger tað dyrt at ferðast aftur og fram og tað er ein avgjörður vansi fyri okkara kappingarfærið og ger tað samstundis torført at leggja til rættis.

Tí saknar hann stórliga beinleiðis flogsamband ímillum Noreg og Skotland.

Hann ásannar kortini, at hetta er batnað í seinastuni, men tað sum veruliga krevst, er at tað er beinleiðis

flogsamband alt árið við onnur lond enn Danmark, eitt nú Skotland og Noreg.

– Skulu vit fáa nakað virksema á fótur uttanlands. Kann beinleiðis flogsamband nakrar mánaðir um árið, ikki brúkast til nakað sum helst. Tað skal vera alt árið, staðfestir hann.

Hann visir á, at Atlantisflog hevur eina avtalu um flúgvung í Noregi, men enn er so onki fast flogsamband ímillum Føroyar og Noreg komið burturúr og tí heldur hann, at sum heild hevur føroyskt fingið ov lítið gagn burturúr tí.

Hann fylist á, at tær føroysku fyrítøkur, sum annars eru í oljuvinnuni, gera alt ov lítið burturúr at fáa føroyskar fyrítøkur við í oljuvinnuna uttanlands.

– Vit hava tvey føroysk oljufeløg, Atlantis Kolvetni og Føroya Kolvetni, men hvørgin teirra ger nakað fyri at fáa føroyskar fyrítøkur upp í oljuvinnuna.

– Hetta skulu eitast at vera

føroysk oljufeløg, men mær vitandi gera tey onki fyri at hjálpa føroyskum vinnulívið upp í oljuvinnuna og tað er harmiligt.

– Og tá ið vit sjálvi gera so lítið, er torført at krevja, at útlendsk oljufeløg skulu gera nakað fyri føroyskt vinnulív, heldur stjórin í El-Service.

Hann leggur afturat, so leingi hetta er stöðan hjá føroysku oljufeløgnum, dugir hann ikki at siggja beinleiðis endamálið hjá føroyingum at fara upp í oljuvinnuna yvirhøvur.

– Tá ið føroysku oljufeløgini vórðu stovnað, setti eg mitt álit á, at tey fóru at virka fyri, at fáa føroyskt vinnulív upp í oljuvinnuna, men tað er so ikki hent – enn, í hvussu so er.

– Eg haldi, at tær føroysku fyrítøkur, sum longu eru sloppar upp í útlendsku oljuvinnuna, áttu at gjørt meiri fyri at fáa føroyskt vinnulív upp í, leggur hann afturat.

– Vit mangla tann hugburðin, at vit skulu brúka føroyskt. Vit skuldu havt meiri av tí íslenska og norska hugburðinum í okkum, leggur hann afturat.

Vit eru als ikki til reiðar

Higartil hava vit bert leitað eftir olju við Føroyar. Men kann væntast, at stöðan fer at broytast, finna vit olju?

– Tað er ein spurningur. Eg haldi í hvussu so er, at verður olja funnin í summar, eru allarflestu føroysku fyrítøkur ov seinar á sjóvarfallinum við atlit til at fyrireika seg til eina oljuvinnu.

– Verður olja funnin í summar, verða vit sostatt rend um koll av útlendskum fyrítøkum og so verður tað rættiliga torført hjá føroyskum fyrítøkum at fóta sær, eisini í longdini.

John Eli Olsen sigur, at føroyskar fyrítøkur hava lagt

stóra orku í at fáa ISO 9000 góðkenning, sum skuldi vera lykilin til tað lovaða landið.

Men nú manglar ein annar lykil og tað er at fáa heilsu-trygdar- og umhvørvisgóðkenning.

– Tað er ein rættiliga stór og umfangandi avbjóðing og er nógva meiri umfangandi enn at fáa ISO 9000 góðkenning.

– Spurningurin er tí um vit istaðin fyri at leggja so stóran dent á ISO 9000, heldur áttu at lagt dentin á at fingið heilsu-trygdar- og umhvørvisgóðkenning, heldur hann.

Annars heldur hann, at tað ein stór forðing hjá føroyskum fyrítøkum, at tær eru ov lítlar. Fyri at fáa sáttmála við eitt oljufelag, skulu tær føroysku fyrítøkurnar verða væl størri, enn tær eru í dag.

– Sostatt er tað ongin, føroyskur tænastuveitari, sum fær móguleikan at gera beinleiðis sáttmála við eitt oljufelag, staðfestir stjórin í El-Service

– Vit kunnu í besta føri vænta at verða undirveitari hjá einum størri veitara, leggur hann afturat.

Men fyri tað gongur stjórin í El Service ikki og vónar, at vit ikki finna olju.

– Vit eru so væl fyrireikað sum tilber. Men tað ber ikki til at brúka pening upp á at fyrireika seg, uttan at hava trygd fyri arbeiði. Ongin kann blíva við at brúka pening upp á at fyrireika seg upp á tað óvissa.

Tí væntar ohn Eli Olsen, at sum stöðan er nú, verða tað fáar, føroyskar fyrítøkur, sum sleppa upp í oljuvinnuna, yvirhøvur.

Oljuvinnan hevur styrkt og

– Tað er kanska rætt at føroyskt vinnulív ikki hevur fingið so nógv burtúr oljuvinnuni higartil, men eg ivist ikki í, at tað fer at koma, sigur Magni Arge, formaður í Oljuvinnuráðnum

OLJUVINNA OG FØROYSKT VINNULÍV
Áki Bertholdsen
aki@sosialurin.fo

– Eg ivist ikki í, at føroyskt vinnulív fer at fáa sín part av oljuvinnuni við Føroyar.

Magni Arge, formaður í Føroya Oljuvinnuráð, er ikki heilt samdur við tær meiri svartskygdu metingarnar, sum John Eli Olsen á El Service á Skála setir fram ádrastaðni í blaðnum.

Men hann ivast onga løtu í, at hóast føroyskar fyrirkætur ikki hava fingið so nógv beinleiðis burtúr oljuvinnuni, hevur tær kortini fingið nógv óbeinleiðis gagn burtúr.

– Eg ivist onga løtu í, at við tað, at føroyingar hava roynt at fyrirreika seg til oljuvinnuna, hevur gjørt sítt til, at støðið í føroyskum vinnulívi er nógv hækkað bæði hvat dygd og tænastu viðvíkur, hvat heilsu, trygd og umhvørvi viðvíkur og eisini hvat altjóða samskipti viðvíkur.

– Var oljuvinnan ikki komin sum ein avbjóðing, hevði føroyskt vinnulív als ikki verið á tí støði, sum tað er á dag. So, um ikki annað, hevur oljuvinnan verið til stórt óbeinleiðis gagn, tí er støðið í vinnulívinum hækkað, kemur tað sjálvsagt til góðar í øllum øðrum høpi eisini.

Mugu ikki sleppa kravinum

Men annars er Magni Arger partvís samdur við stjóran í El-Service.

– Eg eri púra samdur í, at vit eiga ikki at sleppa kravinum um at vørur og tænastur til oljuvinnuna við Føroyar skulu umvegis Føroyar, sigur Magni Arge.

Hann sigur, at tað er fremsta fortreyt fyri, at oljuvinnan fer at taka atlit til føroyskt vinnulív, tí annars høvdu tey neyvan gjørt tað.

– Tí eiga vit at halda fast við kravið, tí var tað kravið ikki, eri eg sannførdur um, at ongin føroysk fyrirkæta hevði fingið nakað sum helst burtúr oljuvinnuni, men nú er hóast alt, okkurt komið burtúr, staðfestir hann.

– Men vit kunnu ikki vænta, at føroyskt vinnulív skal sleppa upp í part fyri einhvønn pris.

– Tær mugu eisini vera kappingarførar, leggur hann afturat.

– Tala umstøðurnar fyri, ber altíð til at gera undantak.

Men er kravið slept, er tað slept og so vendst ikki aftur.

Formaðurin í oljuvinnuráðnum visir eisini á, at honum vitandi eru føroysku krøvini til oljuvinnuna eru ikki petti strangari enn krøvini, sum onnur lond seta til hana og tí er talan um krøv, sum oljuvinnan væl kann sættast við.

Annars visir hann á, at tað er sera ymiskt, hvussu strangt oljuvinnufeløg taka treytirnar um at taka atlit til føroyskt vinnulív.

– Summi feløg eru ógvuliga jalig, men onnur eru meiri trek. Men eg havi eisini varhugan av, at har trupulleikar hava verið í so máta, hevur oljuvinnufeløg tikið tað upp við avvarandi oljuvinnufeløg.

– Men tað kann verða ómetaliga torført hjá vinnulívi av ymsum slagi at gerast partur í einum arbeiði, sum kanska bara varar einar tveir mánaðir.

– Tað kann vera ómetaliga kravmikið at gera seg út til eina verkætlan, sum kanska bara varar í einar tveir mánaðir, ella gott tað og har tað skal rigga til og rigga av við stuttum millumbilum.

– Er talan um eina vinnu, sum krevur nógv figging, kann tað eisini vera sera torført at fáa figging til eina verkætlan, sum varar so stutt.

Magni Arge, at samstundis sær út til, at føroysk

byggivinna og ymisk onnur vinna hevur rættliga nógv at gera.

Mugu prógva sítt virði

Hann sigur, at tí er spurningurin um føroyska luttøku í oljuvinnuni alt annað enn einfaldur.

Men varð kravið um bryggjukantin ikki, hevði føroyskt vinnulív onki fingið burtúr oljuvinnuni, er hann sannførdur um.

– Tað, sum er tað heilt stóra stigi hjá eini vinnufyrirkætu í sambandi við oljuvinnuni, er at fáa fótin inn um fyrstu ferð og prógva, at at dugur og álit er í henni og at hon er kappingarfør.

– Kann ein fyrirkæta vísa á, at hon hevur verið tænastuveitari í oljuvinnuni, hevur hon lættari at sleppa upp í part eina aðru ferð.

Magni Arge heldur, at kravið um føroyskan bryggjukant skal fyrst og fremst brúkast til at lata føroyskar fyrirkætur fáa fótin inn um í oljuvinnuni, so at tær sleppa at prógva, at tær eru álitandi, at tær eru færar fyri at veita eina dygdargóða tænastu og eru kappingarførar.

– Men í longdini verður tað bara kappingarførið sum verður avgerandi fyri, um tær klára tær seg í oljuvinnuni ella ikki.

Annars visir hann á, at í altjóða høpi er føroyskt vinnulív ógvuliga lítið.

– Tað einasta, føroysk virki

kunnu gera, er at brynja seg so væl út sum gjørligt. Men tað kann verða sera torført hjá eini fyrirkætu bæði at røkja tað vanligu virksemini og samstundis at brúka nógv tíð, orku og pening at fyrirreika seg til eina vinnu, sum kanska verður.

Oljan ger tað lættari

Kortini er Magni Arge sannførdur um, at finna vit olju undir Føroyum fáa føroyskar fyrirkætur nógv størri móguleika at vera við, tí tá verður talan um eitt varandi virksemini og tá sleppa fyrirkæturnar at rigga til og rigga av við stuttum millumbilum.

– Tá fer kravið um føroyskan bryggjukant eisini at føra við sær, at áhugin hjá útlenskum fyrirkætum at skipa seg í Føroyum fyri at sleppa upp í part, antin sjálvstøðugt ella í samvinnu við tey oljuvinnufeløg, sum arbeiða her.

Heldur tú at føroysku oljuvinnufeløgini kundu gjørt meiri fyri at fingið føroyskt vinnulív upp í oljuvinnuna?

– Tað hevði verið nógv at kravt av nøkrum smáum oljuvinnufeløgum úr Føroyum. Tað er helst ivingarsamt, hvussu stóra ávirkan føroysku oljuvinnufeløgini hava á fyrirkætuoljuvinnufeløgini. Tey hava helst nógv mikið at gera við at royna at fóta sær sum oljuvinnufeløg og í nógvum førum eru føroysku oljuvinnufeløgini

meiri íleggjarnar, enn tey eru fyrirkætuoljuvinnufeløg í beinleiðis vinnu.

– Skulu føroyskar fyrirkætur sleppa upp í part í oljuvinnuni, verður tað fyrst og fremst virkishugurin í fyrirkætu sjálvari, sum skal dríva verkið.

– Vit kunnu leiða kúnna til trogið, men er hann ikki svangur, kann hann ikki tvingast at eta, sigur Magni Arge.

Men við teimum skipanum vit hava, vera fyrirkætur í ein ávísan mun leiddar til oljuvinnuna, men tær mugu sjálvar taka avgerandi stigið fyri at sleppa upp í, sigur stjórin í Oljuvinnuráðnum.

– Finna vit olju, er stóru móguleiki hjá teimum føroyskum fyrirkætum, sum veruliga vilja, at gera seg galdandi í oljuvinnuni við teirri lóggávu, sum er á økinum í dag.

Og tann móguleika eiga vit ikki at lata gleppa okkum av hondum.

Hava víst viljan í verki

Annars visir John Eli Olsen eisini á, at tað ger stóðu okkara nógv verri, at vit bara hava beinleiðis flogsamband við Keypmannahavn alt árið runt, men at vit ikki hava tað við við Noreg og Skotland og kanska ádrastaðni við.

– Í Atlantsflogi gera vit gera okkara ítarsta fyri at byggja upp ferðasambond til grannalondini. Men tað rækkur altso bara so langt,

Mugu vera so kappingarfør sum gjørligt

Tað tekur tíð at koma upp í oljuvinnuna, sigur Ben Arabo, formaður í FOIB

OLJUVINNA OG FØROYSKT VINNULÍV
Áki Bertholdsen
aki@sosialurin.fo

– Eg dugi ikki at siggja, at føroyskar fyrirkætur ikki eisini skulu kunna koma upp í oljuvinnuna, akkurat sum allar aðrar.

Tað sigur Ben Arabo. Hann er stjóri í Amerada

Hess í Føroyum, men so er hann eisini formaður í FOIB.

Hann leggur dent á, at tað, hann hevur at siga í hesum høpi, er sum formaður í FOIB og ikki sum stjóri í Amerada Hess, tí sum slíkur hevur hann ongar viðmerkingar.

Samstundis vísa tey bæði føroysku oljuvinnufeløgini, Atlants Kolvetni og Føroya Kolvetni, til formannin í FOIB.

FOIB er “Føroya Olju Ídnaðarbólkur” og er

ein felagsskapur við oljuvinnufeløgum, sum arbeiða í Føroyum. Í FOIB er vit áhugað í at føroyski landgrunnurin er so kappingarførur sum móguligt á øllum økjum, bæði, hvat treytum, tænastuveitingum og øðrum, viðvíkur.

– Kappingarførið má verða í øllum liðum, leggur hann afturat.

Ben Arabo sigur, at í hesum sambandi kunnu vit bara fegnast um, at føroyskar fyrirkætur hava megnað at vundið sær

uppgávur í oljuvinnuni. Tá ið John Eli Olsen í aðrari grein í blaðnum, nevnir at avgerðin um, at alt skal um føroyskan bryggjukant, hevur havt ávirkan, er tað rætt.

– Tað er ein politisk avgerð, so tað liggur ikki til FOIB at kjakast um tað. Og, hvussu stóra ávirkan, tað hevur havt, dugir føroyska vinnulívið helst best at meta um sjálvt, sigur Ben Arabo.

Annars dugir hann væl at skilja, at tað er sera torført at gera seg út til eitt virksemini, sum bara er nakrar fáar mánaðir ísett. – Tí kann eg bara taka undir við teimum, sum siga, at

ment føroyskt vinnulív

sum skilagóður rakstur fæst í hetta, sigur Magni Arge.

– Tað ber ikki til at hava virksema, sum gevur hall, tí tað fara fyrirkætur á heysin av.

Magni Arge nevnr í hesum sambandi, at í summar hefur Atlantsflog fimm fráferðir til Reykjavíkar um vikuna, tvær til Stavangur, tvær til Oslo, tvær til Aberdeen og tvær til Sumburgh og London, umframt nýggju fráferðir til Billund og tvær til Aalborg.

– Um summarið er sostatt talan um 24 fráferðir um vikuna til onnur stöð enn Keyptmannahavn.

Minni ferðsla

Men um veturin stendur ikki líka væl til og tað er tí, at ferðslan er so nógv minni um veturin. Um veturin verða kortini einar tvær fráferðir til Stavangur, tvær, triggjar til Billund og triggjar fráferðir til Reykjavíkar.

– Skulu vit flúgva oftari, mugu vit hava eina vón um eina munandi størri ferðslu, ella skulu vit staðfesta ein vilja hjá ferðafólkunum at gjalda munandi meiri fyri ferðaseðilin.

– Men sum er, hava vit ikki vónir um meiri ferðslu og vit hava heldur ikki varhugan av, at vilji er til at gjalda meiri fyri ferðaseðilin.

– Men kann tað sameinast við oljuflutning, ímeðan leitað verður eftir olju, hava vit kortini eisini vónir um

at menna ferðasambandið við Stavangur og vit hava somuleiðis vónir um, at menna sambandið við London umvegis Hetland, sigur Magni Arge.

– Annars haldi eg, at vit hava víst í verki, at vit so sanniliga hava roynt at bygt upp nýggjar rutur og at vit eisini hava tikið ein vága á okkum við at fara undir nýggja flúgving.

Men um veturin hefur tað mangan víst seg at verið ógvuliga tunt við ferðafólki, tað mugu vit bara viðurkenna, staðfestir stjórin í Atlantsflogi samstundis.

– Eg haldi eisini, at tað var eitt slag av einum gjøgnumbroti, tá ið tað eydnaðist okkum at fáa ein so stóran sáttmála uttanlands.

Her sipar stjórin í Atlantsflogi til sáttmálan, sum felagið fekk um flúgving í oljuvinnuni í Noregi.

– Tað hefur verið til at skapa nógv arbeidsplass í Føroyum, samstundis sum tað eisini hefur eggjað øðrum til at royna seg í Noregi.

– Men eg haldi ikki, at vit høvdu fingið tann sáttmálan, høvdu vit ikki havt royndir úr oljuvinnuni frammanundan og at vit sostatt høvdu nakað at vísa á.

– Annars skal John Eli Olsen vera hjartaliga vælkominn at gera sína ávirkan galdandi og at føra síni sjónarmið fram ígjøgnum Oljuvinnuráðið, sigur Magni Arge at enda.

– Tú kanst leiða kúnna til trogið, men er hon ikki svong, kann hon ikki tvingast at eta, sigur Magni Arge, formaður í Oljuvinnuráðnum. Hann sigur, at tað má fyrst og fremst verða virkshugurin hjá teirri einstøku fyrirkætu, sum drivur verkið. Men at sleppa upp í part í oljuvinnuni, er alt annað enn lætt og einfalt, staðfestir hann.

Magni Arge onki ímóti at leggja frá sær

Enn hefur nevndin í Oljuvinnuráðnum ikki skipað seg eftir aðalfundin, men Magni Arge vil helst sleppa frá sum formaður

FORMANSSKIFTI

Áki Bertholdsen
aki@sosialurin.fo

– Nú vildi eg helst, at onkur annar formaður varð funnin.

Magni Arge hefur onki ímóti, at onkur annar verður valdur til formann í Oljuvinnuráðnum.

Hann hefur tó onki ímóti at halda fram í nevndini.

Oljuvinnuráðið hefur havt aðalfund, men enn hefur nevndin ikki skipað seg og enn er ógreitt, nær tað verður.

Tað, sum nú er Oljuvinnuráðið, hefur havt ymisk nøvn ígjøgnum árinum og Magni Arge hefur verið formaður í felagnum í eini 10-12 ár, men nú vildi hann helst, at ein annar formaður varð funnin.

Fyrr var felagið fyrri einstaklingar og fyrirkætur, men nú er tað ein vinnuligur felagsskapur burturav. Hinir nevndarlimirnir í Oljuvinnuráðnum eru Gunnbjørn Joensen úr Hósvík, Líggjas Joensen úr Havn, er næstformaður Jákup Mikkelsen úr Klaksvík og Árni Joensen á Velbastað.

Oljuvinnan er ikki øðrvísi enn aðrar vinnur. Tað er ein spurningur um útboð og eftirspurning og kappingin um at sleppa frammat, er rættiliga hørð, sigur Ben Arabo, formaður í FOIB

er neyðugt at leita út um landoddarnar.

Annars heldur hann, at tað er ymiskt, hvussu føroyskt vinnulív er fyri at vera við í oljuvinnuni og summar fyrirkætur hava megnað tað.

Men tað er ikki nakað, sum hendir frá degi til dags.

– Tað, vit hava sæð úr Noregi, Skotlandi og aðrastaðni, er, at fyrirkætur so líðandi flyta seg frá sínum virksema, yvir í oljuvinnuna og summar eru við tíðini vorðnar rættiliga stórar í oljuvinnuni.

Ben Arabo metir kortini,

at verður olja funnin, er stöðan ein heilt onnur og tað kann broyta fortreytirnar hjá oljuvinnuni.

– Verður oljan funnin, ganga í hvussu so er nøkur ár, áðrenn nøkur vinna spyrst burturúr. Samstundis er óvissan stór og tað ger tað ikki lættari hjá veitarum.

Men Oljuvinnan er ikki øðrvísi enn aðrar vinnur. Tað er ein spurningur um útboð og eftirspurning. Og tað eru mong, sum bjóða seg fram, so kappingin um at sleppa frammat, er rættiliga hørð. Tað er prískappingin eisini.

– Tað er eisini ein vinna, har tað gongur upp og niður.

Hann ásannar tí, at tað er ikki lætt at fáa fótin fastan í oljuvinnuna, men hann dugir ikki at síggja, hví føroyskar fyrirkætur, sum hava ætlanir tann vegin, ikki eisini kunnu sleppa upp í part.

Annars heldur hann, at tað hefur nokk so stóran týdning, at eitt virki hefur royndir í oljuvinnuni. Og tað verður tað tyngsta takið, men teirri stöðuni hava allar fyrirkætur verið í einaferð, so tað er onki óvanligt.

Ben Arabo vil kortini ikki siga so nógv um, antin føroyskir myndugleikar eiga at verja føroyskt vinnulív meiri enn gjørt verður nú.

Men hann vísir á, at í ES verður farið meiri og meiri burturfrá slíkari vinnulívs verju.

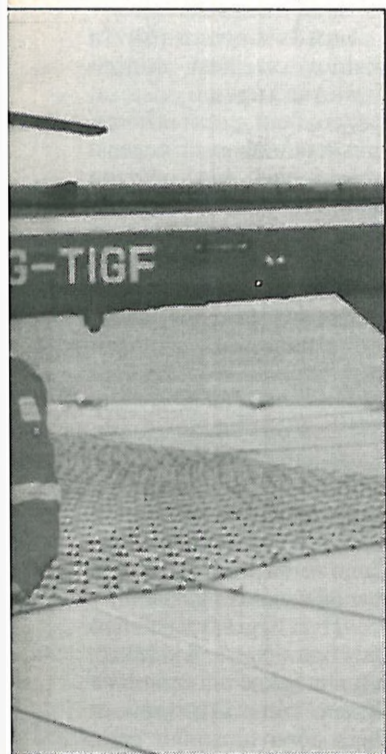
Hann veit heldur ikki um tey bæði føroysku oljufeløgini kundu gjørt meiri fyri at ført føroyskur vinnulív fram.

– Mær vitandi eru tey føroysku oljufeløgini íløgufeløg. Tey eru ikki framleiðslufeløg, í hvussu so

er ikki av nøkrum týðningi – enn, leggur hann afturat.

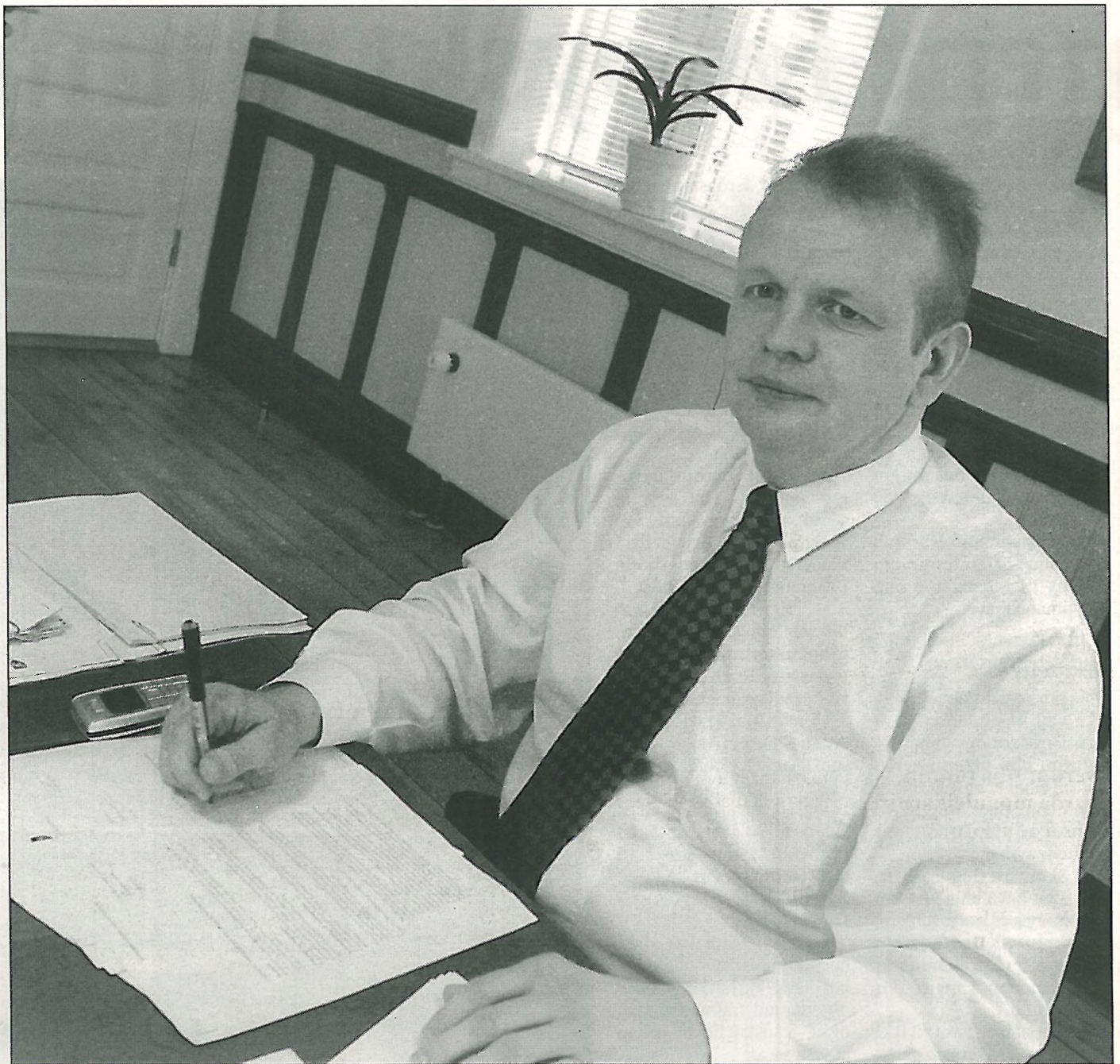
– Okkara útgangsstøðið er, at allur landgrunnurin skal vera so kappingarføtur sum gjørligt í øllum liðum í vinnuni.

Annars kann Ben Arabo taka undir við John Eli Olsen, tá ið hann tosar um, at flogsambandið til onnur lond enn Danmark, er ov vánaligt.

skulu føroysk virki gera seg galdandi í oljuvinnuni, mugu tey stremba eftir at sleppa upp í atljóða oljuvinnuna. – Hevur nakar ætlanir um at fáast við oljuvinnu alt árið,

– Tað er avgjørt ætlanin at varðveita kravið um at vørur og tænarar til oljuvinnjuna skulu um føroyskan bryggjukant. Men í sambandi við at vit royna at útvega okkum betri handilsavtalur við altjóða felagsskapir, kunnu vit verða noydd til at sleppa kravinum, sigur Bjarni Djurholm, landsstýrismaður í vinnumálum

Oljuvinnan í Føroyum endavendast

Nú skulu hesi árinu við oljuvinnu í Føroyum, takast upp til grundleggjandi eftirmeting fyri at vita, hvat kann broytast til tað betra

OLJUVINNA OG FØROYSKT VINNULÍV
Áki Bertholdsen
aki@sosialurin.fo

Nú oljuvinnan hevur verið inni á føroyskum øki í nøkur ár, er ætlanin at fara undir eina umfatandi og nágreiniligu eftirmeting av stöðuni.

Tað sigur Bjarni Djurholm, landsstýrismaður í vinnumálum.

Hann sigur, at ætlanini við hesi eftirmetingini er at vita, hvar vit kunnu fremja ábøtur fyri at gagna føroyska samfelagnum og føroyskum vinnulívi.

– Vit ætla at taka samanum og at fáa greiða á, hvat er hent hesi árinu og, hvussu stöðan er nú.

– Vit ætla at kanna eftir, hvat vit kunnu havt gjørt øðrvísi og hvat kundi verið betri og um vit kunnu

gagna føroyskum vinnulívi enn meiri.

– Og ikki minst ætla vit at kanna eftir, um nakað kann gerast fyri at økja áhugan hjá útlendingum fyri Føroyum.

Bjarni Djurholm sigur, at oljuvinnan er nýggj hjá okkum og at vit læra alla tíðina.

– Sjálvandi kann alt gerast betri og tí er ætlanin at fara undir eina umfatandi eftirmeting í heyst.

Hann væntar, at tað verður Jarðfeingið, sum kemur at samskipa tað arbeiðið og at gera niðurstøðuna, men vit fara sjálvandi at spyrja føroyska vinnulívið um teirra meting, um, hvat kundi verið øðrvísi, um, hvat er gott, um broytingar krevjast í lógum og kunngerðum, hvar vit eiga at styrkja okkum og hvørjar skipanir kunnu broytast og styrkjast o.s.fr.

Bjarni Djurholm sigur, at tað er sjálvsagt, at tær metingar, sum John Eli Olsen færir fram, verður tikið við í eini slíkari eftirmeting.

Ymiskt, hvussu tað hiltast

Annars heldur Bjarni Djur-

holm ikki, at føroyingar hava fingið so heilt lítið burturúr oljuvinnuni, soleiðis sum John Eli Olsen metir aðrastaðni í blaðnum.

– Summar føroyskar fyrirkætur hava fingið heilt fitt burturúr oljuvinnuni. Men sjálvandi er tað ymiskt, hvussu tað hevur hiltast.

– Tað hevur ikki verið so galið, men í hesum føri er tað sum í øllum øðrum førum, at tað eru summar fyrirkætur, sum tað ikki hepnast so væl hjá, leggur hann afturat.

Bjarni Djurholm sigur, at tá ið oljuvinnan varð fyrirkætað, lögdu lögtingið og landsstýrið stóran dent á, at føroyskt vinnulív skuldi fáa móguleikan at sleppa upp í oljuvinnuna.

– Men fortreytin var alla tíðina, at kravið til føroyskt vinnulív var, at tað skuldi vera kappingarført, tí vit mettu, at anans hevði tað ikki styrkt og ment føroyskt vinnulív.

– Skuldu vit kravt av oljufelgunum, at føroyskar fyrirkætur skuldu havt ein fyrirmin, bara tí at tær vóru føroyskar, hevði tað ikki verið at ment føroyskt vinnulív. Tí kunnu vit ikki

krevja, at oljufeløg skulu brúka føroyskar veitarar. Men eru føroyskir veitarar kappingarførir, skulu teir hava rætt at bjóða seg fram á jøvnum føti við ønnur.

Tí varð er kravið til oljufeløgini, at vørur og tænarar skulu um føroyskan bryggjukant og tað er ein fyrirminur hjá føroyskum vinnulívi.

– Tað er eisini ein óbeinleiðis stuðul til føroyskt vinnulív og longri kunnu vit ikki fara.

– Var tað kravið ikki, kundi oljufeløg freitast bara at brúkt hentleikarnar, tey longu hava niðri í Evropa til stöð fyri føroysku oljuvinnuni.

– Men eru føroyskar fyrirkætur kappingarførar, skuldi kravið um bryggjukantin givið teimum ein móguleika at fingið fótin fastan í oljuvinnuni.

Og landsstýrismaðurin heldur, at tað hevur hepnast væl hjá summum fyrirkætum.

Annars ásannar landsstýrismaðurin, at oljuvinnan er veldug og føroysk virki eru smá og figgjarliga veik afturímóti, so tað kann verða

torført at fóta sær, men hjá nøkrum hevur tað eydnast at finna sær eitt kjölfesti í oljuvinnuni.

Kasta av sær á ymsum økjum

– Sæð í ljósinum á tí avmarkaða virkseminum, sum hevur verið, haldi eg, at vit hava fingið nokk so fitt burturúr.

Atlantskolvetni og Føroya Kolvetni eru tvey dømi. Hann nevnr eisini Atlantsflog, sum hevur fingið oljusáttmála um flúgvung í Noregi.

Hann nevnr eisini Simprentis, Pam Offshore, sum tvey dømi afturat.

– Men størsta sólskins-søgan av øllum er Thor í Hósvík, sum hevur nógv skip í oljuvinnuni kring allan heim. Tað er besta dømi um, hvat úrslit kann spyrjast burturúr, tá ið dugnasemi og vágafýsni er til staðar.

– Vit kunnu eisini fegnast um, at vit hava fingið fyrirminur innan útbúgvung og menning, tí vit hava fingið móguleika at útbúgva fólk og móguleika

at útvega útgerð og amboð til undirvísingarstovnar.

Landsstýrismaðurin heldur, at hesi dømini burturúr rúgvuni vísa, at tað eru fleiri glottar at hóma, hóast tað kansa er hepnast minni væl hjá onkrum øðrum.

Annars staðfestir hann, at ætlanin er at varðveita kravið um føroyskan bryggjukant.

Kortini ásannar hann, at so hvørt sum føroyskir myndugleikar royna at útvega okkum betri handilsavtalur við altjóða felagsskapir, kann tað verða ein treyt, at kravið um føroyskan bryggjukant verður slept, tí at sleppa eini slíkari forðing, kann verða prisurin fyri eina handilsavtalu onkustaðni.

– Hvat liggur fyri einaferð úti í framtíðini, er ikki nakað, vit vita nakað um enn og vit kunnu koma í ta stöðu, at heilt aðrar umstøður gera, at vit noyðast at sleppa kravinum. Men sjálvbodnir fara føroyskir myndugleikar ikki at sleppa kravinum, leggur hann afturat.

Føroyingar fingið lítið gagn av oljuvinnuni

– Eg ivist ikki í, at verður olja funnin, verða móguleikarnir hjá føroyskum virkjum nógv betri, heldur Jan Mortensen, stjóri í Vinnuhúsinum

OLJUVINNA OG FØROYSKT VINNULÍV

Áki Bertholdsen
aki@sosialurin.fo

– Enn eru tað fáar føroyskar fyrirkur, sum hava fingið nakað serligt burturúr oljuvinnuni.

Taðásannar Jan Mortensen, stjóri í Vinnuhúsinum.

So langt er hann samdur við John Eli Olsen í aðrari grein í blaðnum í dag.

Samstundis ásannar stjórin í Vinnuhúsinum, at vit høvdu væntað okkum, at oljuvinnan fór at dryppa meiri á føroyskar fyrirkur. Men hann ásannar eisini, at kanska hava føroyingar vænta ov nógv.

– Djúp kreppa var í Føroyum í nitiárunum og oljuvinnan var líkasum eitt bjargingarbelti, sum vit øll royndu at krækja okkum í.

– Tað var tó beinanvegin, at oljufeløgini bóðu okkum ikki missa veruleikan úr eygsjón og ávaraðu okkum ímóti at seta ov stórar vónir til oljuvinnuna tey fyrstu árin.

– Tey gjørdu okkum púra greitt, at tað er ikki, fyrrenn at olja verður funnin, at tað veruliga fer at kasta nakað av sær til føroyskt vinnulív.

Torført og dyrt

Hann sigur, at so leingi vit eru á hesum stöðinum, at vit enn leita eftir olju, er virksemd so avmarkað.

– Virksemd, sum nú er talan um, er, at oljufeløg koma til Føroyar í einar

tveir mánaðir og finna tey onki, fara tey avstað aftur og siggjast ikki aftur í fleiri ár.

– Hetta er rættiliga kostnaðarmikið og tí royna oljufeløgini at spara so nógv, sum yvirhøvur gjørligt.

Samstundis ásannar Jan Mortensen, at tað er torført og dyrt hjá føroyskum fyrirkurum at brynja seg út til virksemd, sum bara barar í einar tveir mánaðir.

– Og skulu vit hugsa um tey, sum lata proviant, er tað, at lata proviant til oljuvinnuna, ikki øðrvísi enn at lata proviant til eitt stórt skip.

Sostatt er týdningurin av oljuvinnuni í Føroyum rættiliga avmarkaður enn.

Hóast Jan Mortensen ásannar, at tað enn eru fáar fyrirkur, sum hava megnað at komið sær upp í oljuvinnuna, eru kortini undantøk.

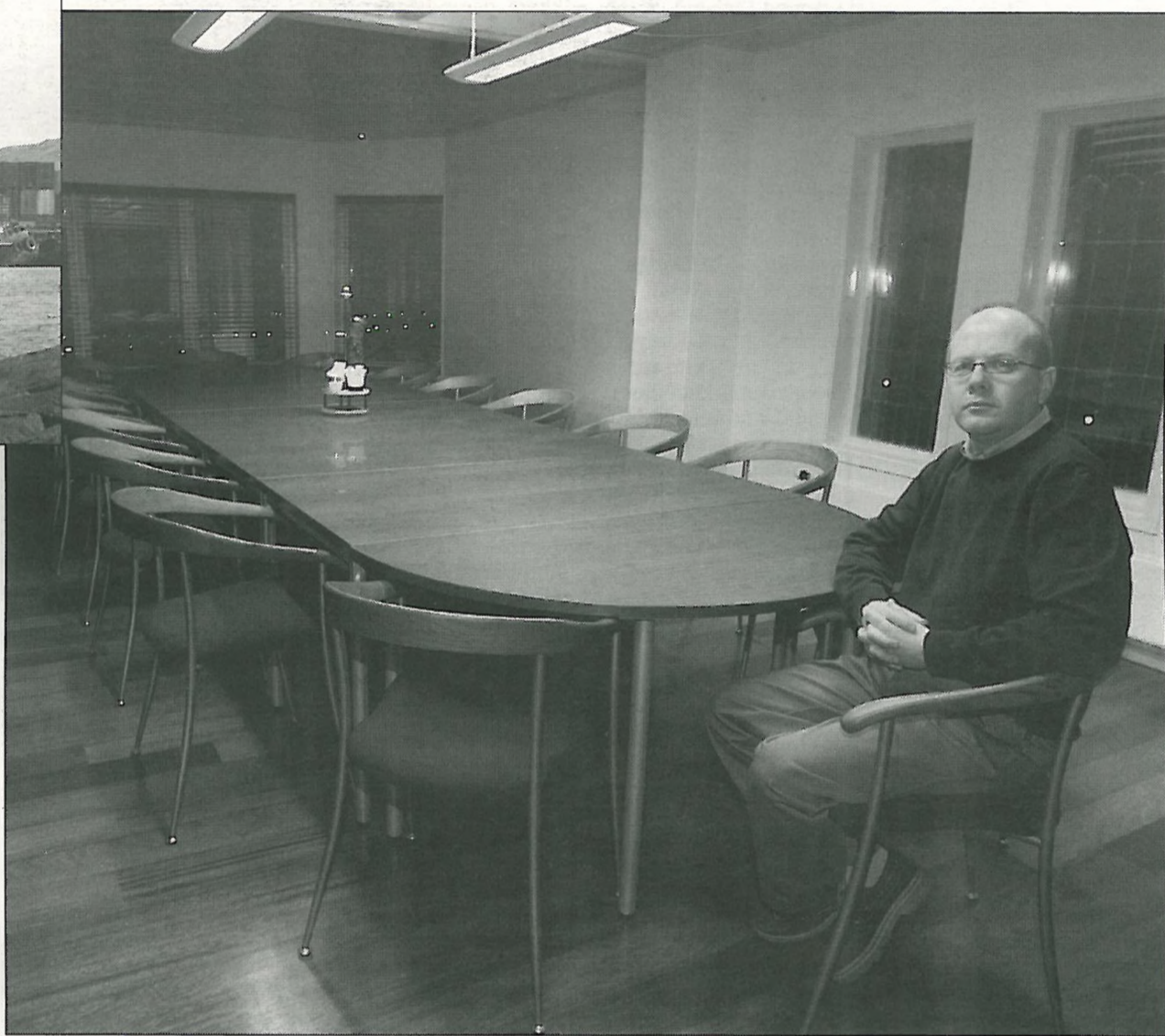
Atlantsflog er eitt dømi. Men tað besta dømi er Thor í Hósvík, sum er ein sólskinssøga í hesum sambandi við tað, at teir hava fleiri skip í oljuvinnuni um allan knøttin.

– Og Thor sleppur ikki upp í part í oljuvinnuni hinumegin knøttin, tí teir eru føroyingar. Teir sleppa upp í, tí teir eru dugnaligir og kappingarførir.

Annars undrar tað ikki Jan Mortensen, at tað var á hesum øki, at føroyingar fingið sítt gjøgnumbrot á hesum øki.

– At reiða skip út og at føra og manna skip og sigla á øllum heimsins høvum, er eitt yrki, sum føroyingar hava langar og drúgvur royndir í. Tað er eitt øki, har vit av røttum kunnu kalla okkum serfrøðingar. Men í øðrum vinnuum eru vit í mógvum færum bara ein ímillum allar aðrar heimsins fyrirkur av sama slagi og har verður tað nógv torførari.

Men hann leggur afturat,

– Enn hava vit ikki fingið so nógv burturúr oljuvinnuni, men tað verður ikki fyrrenn olja verður funnin, at vit veruliga kunnu gera okkum vónir um at koma upp í part av álvara og vit sleppa at vísa, hvør áhugin veruliga er og, hvør dugur er í okkum, sigur Jan Mortensen, stjóri í Vinnuhúsinum

at ein trupulleiki hjá føroyskum virkjum, er, at tey eru rættiliga smá.

– Tí kundi eg ímynda mær, at hjá teimum virkjum, sum høvdu hug at bjóða seg fram, eisini uttanlands, hevði tað verið ein fyrimunur, at fleiri virki slógu seg saman.

Annars ivast Jan Mortensen í um tey føroysku oljufeløgini kunnu gera so nógv fyri at fáa føroyskar fyrirkur upp í vinnuna.

– Fyri at taka boringina í ár, sum dømi, eru nógv oljufeløg við. Men tað er Statoil, sum stendur fyri boringunum og tað Statoil, sum ger av, hvør sleppur upp í part ella ikki.

– Hóast tey føroysku oljufeløgini eru við ymsastaðni, mugu vit ásanna, at tey eru ógvuliga lítil. Tey eru við sum eitt figgarligur samstarvsfelagi og tað merkir bara, at tey betala sín part av útreiðslunum, men verður olja funnin, fáa tey sín part av vinninginum.

Men Jan Mortensen

staðfestir eisini, at skal eitt virki í Føroyum veita tænastr til oljuvinnu uttanlands, færir staðsetingin nakrar trupulleikar við sær, tað er eyðsæð.

Verður lættari

Stjórin í Vinnuhúsinum ivast ikki í, at verður olja funnin, fáa føroyskar fyrirkur nógv betri móguleikar at koma upp í vinnuna.

– Verður olja funnin, verður talan er um eina varandi vinnu, sum kemur at strekkja seg yvir eitt langt áramál og tá er lættari at bjóða seg fram.

Men samstundis fer tað at taka nøkur ár frá tí at oljan verður funnin, til farið verður at taka olju upp. Og hesi árin fáa føroysk virki so til at fyrirreika seg til oljuvinnuna.

Jan Mortensen sigur, at av tí, at nógv fyrirkur í Føroyum, eru so smáar, hugsa tær ikki nógv ár fram í tíðina.

– Tey, sum hava brúkt pening upp á hetta, føla kanska í ein ávísan mun, at tær hava fingið ov lítið burturúr.

Tí er tað eisini fáar fyrirkur, sum arbeiða við langtíðarætlanum har úrtøkan er óviss. Tey satsa ikki so nógv upp í fuglin á takinum, men heldur á tann, tey hava í hondini og tí hugsa tey mest um veruleikan, sum hann sær út beint nú.

Tí verður tað ikki fyrrenn olja verður funnin, at vit fáa eina mynd av, hvussu nógv føroyskt vinnulív fer at leggja seg eftir at koma upp í part í oljuvinnuni, leggur hann afturat.

– Men tær, sum bjóða seg fram, hava avgjørt ein móguleika, eru tey nógv dugnalig og kappingarfør. Tað er Thor í Hósvík besta dømi um og Atlantsflog við.

– Tey bæði eru dømi um, at tað ber til, leggur stjórin í Vinnuhúsinum afturat.

Og hann er samdur í,

at kravið um at vørur og tænastr skulu umvegis Føroyar, hevur stóran týdning.

– Eg ivist í um Atlantsflog hevði fingið sáttmálan um flúgvung í Noregi, høvdu teir ikki havt royndir úr Føroyum á hesum øki.

– Men eg vænti eisini, at var kravið um føroyskan bryggjukant ikki, hevði flúgvungin í sambandi við oljuvinnuna undir Føroyum, verið við støð í Hetlandi.

Hann leggur afturat, at kravið er ikki sett fram, bara fyri at tæna føroyskum vinnulívi.

– Í sambandi við oljuvinnu, ferðast nógv fólk aftur og fram og eitt endamál við kravinum er eisini fyri at hava greiði á, hvørjir útlendingar eru á føroyskum øki og ikki. So eisini í samband við tilflytarapolitikk, er kravið ikki ónatúrligt, tí allir útlendingar, sum koma til Føroyar, skulu vísa pass.

Fáa innspræning upp á í mesta lagi 200 milliónir

Føroyska oljufelagið, Atlants Kolvetni, fær hesar næstu dagarnar eina peningaliga innspræning upp á upp í mesta lagi 200 milliónir

OLJUVINNA
Áki Bertholdsen
aki@socialurin.fo

Tey næstu árin verða nokk so spennandi hjá føroyska oljufelagnum Atlants Kolvetni.

Wilhelm Petersen, stjórin, sigur, at hesi komandi árin fer felagið undir virksema á ymsum økjum, sum tey eru sera spent upp á.

Tað stóra takið hjá felagnum í lötuni er at hækka kapitalgrundarlagið.

Tað arbeiðið er nú liðugt at fyrireika og farið verður nú at tekna. Hesar næstu 15 dagarnar verður sostatt høvi hjá áhugaðum at seta meiri partapening í føroyska oljufelagið. Tekningin endar síðst í mánaðinum.

– Aetlanin er at hækka fáa eina peningaliga innspræning, sum skal vera upp til 200 milliónir krónur og tað má sigast at vera ein rættiliga stór hækking eftir føroyskum viðurskiptum.

Hetta verður gjørt við at selja partabrøv fyri kurs 550.

Í lötuni hefur felagið heintað kapital fyri 120 milliónir.

Men Wilhelm Petersen

heldur avgjørt, at tað fer at veksa um um áhugan at seta pening í felagið, at tað hefur itøkiligar ætlanir og at kapitalhækkingin sostatt er markað til ávis endamál.

– Men endamálið við hækkingini er eisini at breiðka eigaraskaran, leggur hann afturat.

Tað eru Atlants Kolvetni og Føroya Sparikassi, sum hava arbeitt við hækkingini. Og hetta er fyri so vítt ein søgulig hending, tí hetta er fyrstu ferð at eitt føroyskt felag, ið er skrásett á virðisbrævamarknaðinum, ger eina kapitalhækking. Somuleiðis er tað eisini fyrstu ferð, at ein føroyskur figgjarstovnur skal gera eitt prospekt fyri eitt felag, ið er skrásett á virðisbrævamarknaðinum.

Verður eisini framleiðslufelag

Og ikki skerst burtur, at Atlants Kolvetni hefur nógv jørn í eldinum tey næstu árin

– Í summar eru vit eitt av feløgnum, sum eru við í oljuleitingini, sum verður á føroyska landgrunninum í samstarvi við.

Samstundis skulu vit eisini skjóta seismikk í summar í loyvnum 13 og 14 á føroyska landgrunninum.

Annars verður Atlants Kolvetni nú eisini eitt framleiðslufelag, sum fer at fáa inntøku frá oljuboring og sostatt verður stöðan hjá felagnum broytt.

– Tað er eitt munandi stig á vegnum og tað fer at broyta okkara gerandisdag nógv, staðfestir stjórin.

Hann sigur, at tað er í enska partinum í Norðsjónum, at Atlants Kolvetni hefur keypt seg upp í part. Í enskum sjógvum fer tað fyrra feltið, sum Atlants Kolvetni er uppi í, longu undir framleiðslu næsta ár og hitt annað feltið fer undir framleiðslu fyrst í 1008.

Í øðrum feltinum, Chestnut feltinum, eigur Atlants Kolvetni 15% og í hinum, Ettrick-feltinum, eigur felagið 8,27% og væntandi fer framleiðslan hjá felagnum at verða 4000 tunnur um dagin.

Annars hevði Atlants Kolvetni eitt hall upp á 9, 8 milliónir í fjør, men hetta kemur ikki óvart á tey. Men leiðslan heldur, at úrslitið var nøktandi, tá ið hugsað verður um, at felagið er undir menning.

Ettrick-verkætlanin, sum Atlantic Petroleum er við í, og sum nú fer í gongd av álvara, er upp á hálvatriðju milliard og parturin hjá Atlantsflogi, sum alto er 8,27 %, svarar sostatt til eina upphædd upp á einar 200 milliónir krónur.

Fremsta óhefta oljufelag í Føroyum

Í ársfrágreiðingini hjá felagnum verður sagt, at Atlants Kolvetni hefur miðvísar ætlanir um at gerast

Atlants Kolvetni fær nú eina stóra peningaliga innspræning, har ætlanin er at heinta upp ímóti 200 milliónir krónur afturat til felagið, men felagið hefur eisini nógvær ætlanir á skrání, sigur stjórin, Wilhelm Petersen

fremsta óhefta oljufelagið í Føroyum.

Hetta skal røkkast við at vera figgjarliga sterkt og væl rikið, við at hava góðum umdømi uttanlands og við færleika at geva partaeigarum eitt gott avkast, sigur felagið.

Wilhelm Petersen sigur í hesum sambandi, at undir Føroyum hefur felagið verið við í teimum loyvum, sum hava verið og ætlanin er at vera við í teimum loyvum, sum verða. Annars eru eisini aðrir

møguleikar bæði í enskum og norskum sjógvum, sigur stjórin.

– Men vit hava lagt eina varisliga vakstrarætlan og higartil hava vit keypt partar í loyvum og feltum, men vit meta, at í framtíðini fara vit at síggja, at Atlants Kolvetni fer at keypa smærri feløg, sum hava loyvi fyri at økja ferðina eitt sindur.

Men fer leitingin í summar at føra til eitt úrslit, kann tað eisini skunda undir kanningarnar av báðum

loyvnum hjá felagnum í føroyskum øki.

Annars heldur Wilhelm Petersen, at tað er stak áhugavert hjá føroyingum at vera við í oljuvinnuni so beinleiðis, sum tað er at hava oljufeløg.

Hann hefur eisini góðar vónir fyri útlitini fyri eini oljuvinnu í Føroyum, tí leitingin hefur víst, at olja er til staðar. Nú er so eftir at finna hana í rakstrarverðum nøgdum, sigur Wilhelm Petersen.

Vónin til olju skapar gróður

– Vónin til at her finst eitt oljuríkidømi hefur givið eitt nú ungum føroyingum íblástur til at útbúgva seg innan oljuvinnuna. Tey fáa eina góða útbúgving, sum tey kunnu brúka alla staðni. Hetta er ein sera skilagóður útviklingur heldur Menningarstjórin

OLJUFRAMTÍÐ
Jan Müller
jan@socialurin.fo

– Tað, sum hefur okkara áhuga, er ikki at selja Føroyar sum oljuland. Okkara áhugi og mál er at selja føroyskar

fyrirtekur, sum kunnu klára seg á altjóða marknaðinum við sínum tænastrum, vælvitandi, at tann dagin olja verður funnin við Føroyar, tá standa hesar fyrirtekurnar sterkari at vera við í kappingini og at skapa arbeiðspláss í Føroyum eisini. Hetta sigur stjórin á Menningarstovuni, Kjartan Kristiansen, sum nú í fleiri ár hefur skipað fyri føroysku luttøkuni á mongum oljumessum í útlandinum.

Aftur í ár verður farið á oljumessu, hesaferð í Stavanger.

– Vit skulu byggja upp ein færleika og eina kompetansu, sum er av stórum týdningi fyri okkara fyrirtekur, so tær kunnu bjóða seg fram í útlandinum eisini. Luttøkan á ONS er so ein partur av hesi

altjóða marknaðarføringini sigur menningarstjórin, sum heldur ikki leggur fingrarnar ímillum, tá hann umrøður oljuna:

– Okkara sjónarmið er, at oljan er ”a stickie, dirty liquid”, hon er oyðileggjandi fyri náttúru og umhvørvi verður hon ikki handfarin væl. Duga vit ikki tað kann hon oyðileggja ein búskap og hon kann vera vandamikil fyri menniskjalív.

Hann vísir á, at tað, sum hefur týðning, er, at tú dugur at handfara oljuna rætt og skilagott, tá hefur fingið eitt eitt annað gull uppi í hævðinum við færleikanum, og tað er tað, sum hefur langtíðarvirði.

– Vit mugu halda vónini uppi, at oljan finst í undirgrundini, men tað

er vitanin og færleikin, sum hefur týðning fyri okkum, sum arbeiða á Menningarstovuni.

Vónin gevur íblástur

Stjórin á Menningarstovuni hefur onga meining um, hvat úrslitið verður av boringini í summar, men hann heldur ikki, at pengarnir sita so leyst, at oljufeløg fara at bora nakað, sum ikki gevur meining. Tað kann vera, at feløgin halda seg taka størri tjansir her. – Men uttan iva finst olja í føroysku undirgrundini. Og vónin til at her finst eitt oljuríkidømi hefur so givið eitt nú ungum føroyingum íblástur til at útbúgva seg innan oljuvinnuna. Tey fáa eina góða útbúgving, sum

tey kunnu brúka alla staðni. Hetta er ein sera skilagóður útviklingur.

– Tá oljuþrátið tók seg upp av álvara fyrst og miðskeiðis í 90-unum, fóru nógvir av føroyingum til Ongland og aðrastaðni at útbúgva seg innan oljuøkið, í tí vón at kunna koma aftur til Føroya. Í dag hava vit tí fólk, sum hava vitan og færleikar á hesum øki, men vit hava enn ikki fyrirtekur, sum eru nógv sterkar í dag at satsa so nógv uppá hetta økið, tí tær vita ikki, um olja finst ella ikki.

Men so leingi sum vónin um oljuna er til staðar fáa vit útbúgvandi nøkur fólk, ið eru serkøn og sum arbeiða um alla verðina, og vit fáa so við og við fyrirtekur, sum eru meira

– Vit skulu byggja upp ein færleika og eina kompetansu, sum er av stórum týdningi fyri okkara fyrirtekur, so tær kunnu bjóða seg fram í útlandinum eisini.

og meira kappingarfærar at veita tænastru til eina sera krevjandi oljuvinnu. Tað er gull vert.

Menningarstjórin hevur sum dómur um eina stóru fyrirteku Thor í Høvum, sum í dag arbeiða um alla verðina.

GROWTH & DEVELOPMENT

Stephansons M&A

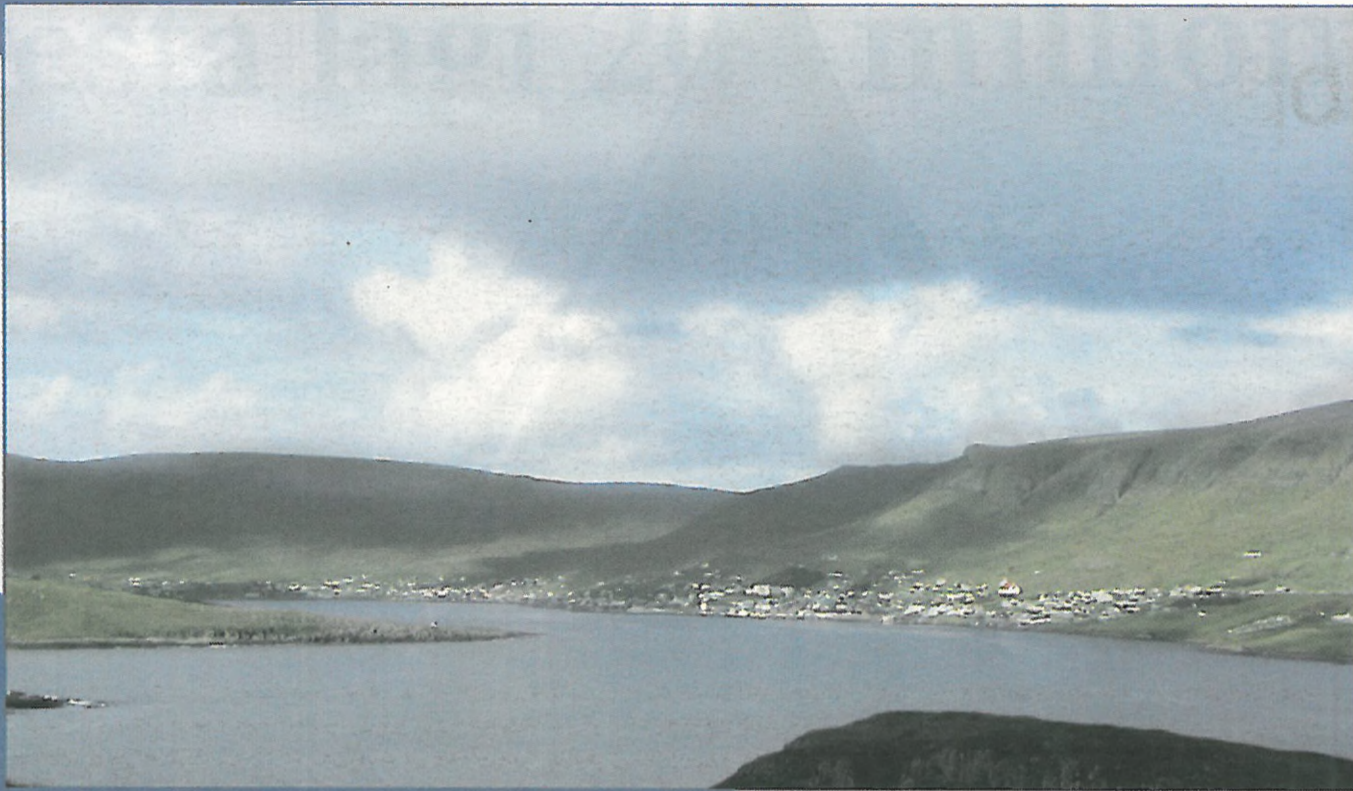
INNOVATION AND NEW TECHNOLOGY IS KEY, AND WE SEEK GROUND-BREAKING SOLUTIONS IN IMPLEMENTING OUR GOALS.

Based on a clear business vision, we continuously seek further growth and development. Our fundamental objective is to be an upstream oil and gas company active in the North West European region, with main focus on the Atlantic Margin and the North Sea. Atlantic Petroleum is listed on Iceland Stock Exchange.

Gongin 9 · P.O. Box 1228
FO-110 Tórshavn
Faroe Islands
Tel. +298 350100
www.petroleum.fo

WELCOME TO TVØROYRI

Tvøroyri has also other capabilities to offer, with high quality and service. Just to name a few:

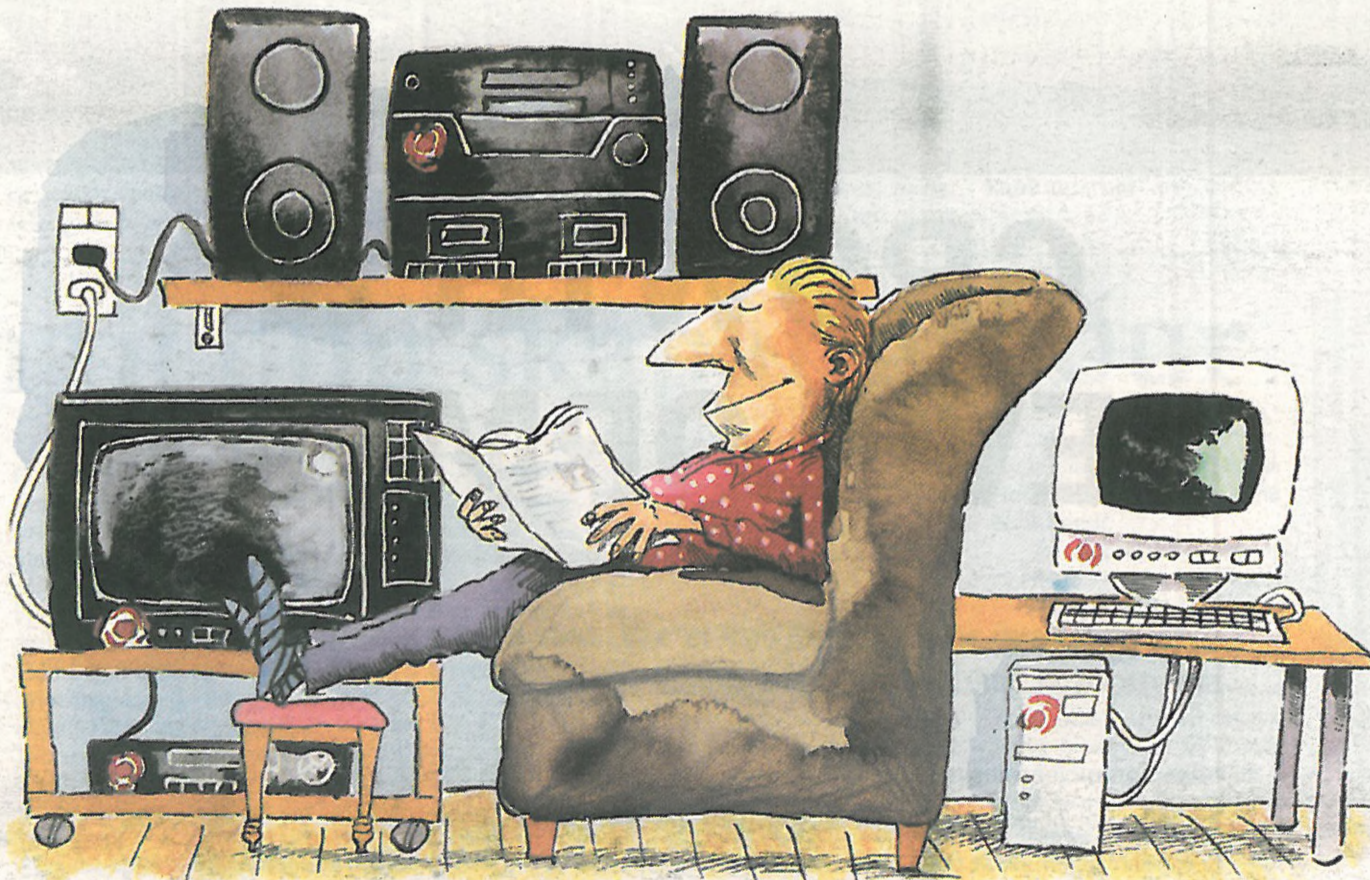
- Boatbuilders
- Concrete
- Bookkeeping
- Electronics
- Entrepreneurs
- Fish factories
- Divers
- Transport
- Production
- Hotel and Lodging
- Advertising
- Drivingschools
- Bricklayers
- Painters
- Plumbing
- Radiomechanics
- Consulting
- Renovation
- Trucks
- Ship equipment
- Blacksmiths
- Shoemakers
- Carpenters
- Woodworkers

THE MUNICIPALITY OF TVØROYRI

FO-800 Tvøroyri
Faroe Islands
Tel. +298 371 085 - Fax. 371 814
Homepage: www.tvoroyri.fo
e-mail: tvoroyri@tvoroyri.fo

Grafik 22 42 51

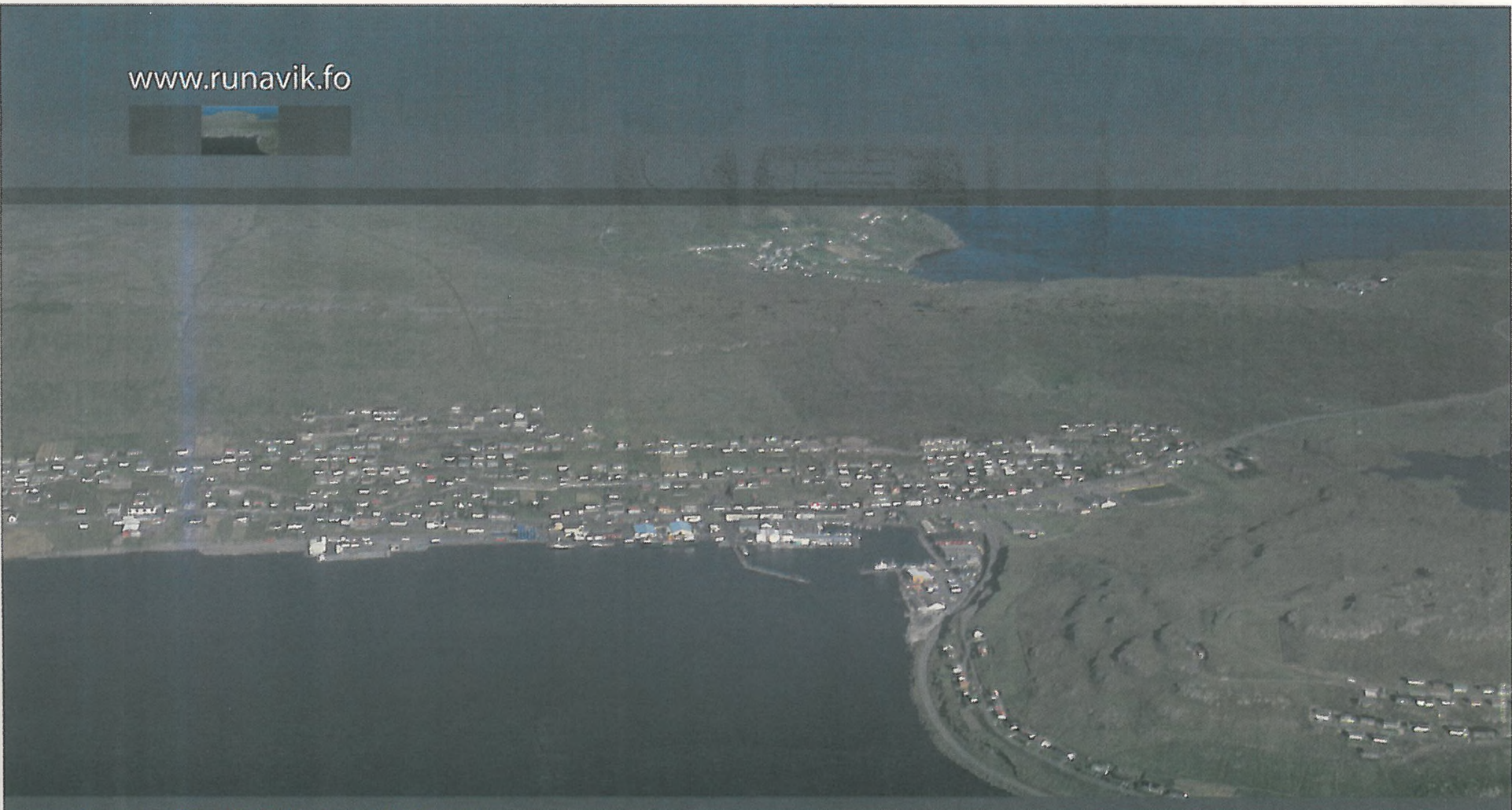
- gagnnýtið elorkuna skynsamtl!

VASTT 45900

www.runavik.fo

Port of Runavík

provides services for fishery,
cargo, tourism and offshore industry

Runavík Municipality

Local business opportunities - international solutions!!

NORA and Northern Periphery Programme offer you support in business development through international co-operation within the North Atlantic area and Northern Scandinavia

Data about NORA (Nordic Atlantic Cooperation)

Nordic programme
Partner countries: Faroe Islands, Greenland, Iceland and Coastal Norway, Canada and Scotland as cooperation areas
Aim: To create network, support innovation processes and business development
Project support: Program total: 4-5 mio. DKK /year.
Partners: Companies, research- and development institutions, authorities
Type of projects: Networking, partnersearch and project-developing, cooperation projects and research and analysis.
Application: Normally once a year, spring time.
Other conditions: Min. two countries involved, max 50% support and other.

Northern Periphery Programme

European Programme:
Partner countries: Faroe Islands, Iceland, Greenland and Northern Scotland, Norway, Sweden and Finland.
Aim: To create network, support innovation processes and exchange of experience
Cooperation areas: Transport, IT, sustainable use of resources and business innovation and community development.
Project support: Program total: app.27 mio. EURO/2000-2006.
Partners: New programme 2007-13 Companies, research- and development institutions, authorities and NGOs
Type of projects: Micro projects for partner search. Project-developing and main projects
Other conditions: Min. three partners from three countries (one EU-country), max 50% support, priority to North Atlantic involvement.

NORA and Northern Periphery Programme

International co-operation programmes which help you:

- develop common solutions
- exchange experience with comparable partners
- carry out joint innovative projects
- engage in networking and more

Contact

NORA, Bryggjubakki 12, Box 259, 110 Tórshavn, Faroe Islands
 Tel: +298 35 31 10, Fax +298 35 31 01, e-mail: nora@nora.fo

www.nora.fo
www.northernperiphery.net

WWW.FOIB.FO

FOIB acts as the joint association of the oil companies holding licences to explore for hydrocarbons in the Faroese area either as licence holders or partners.

THE LARGEST COMPANY IN THE FAROES ACTIVE IN BOTH INDUSTRIES

FISHING

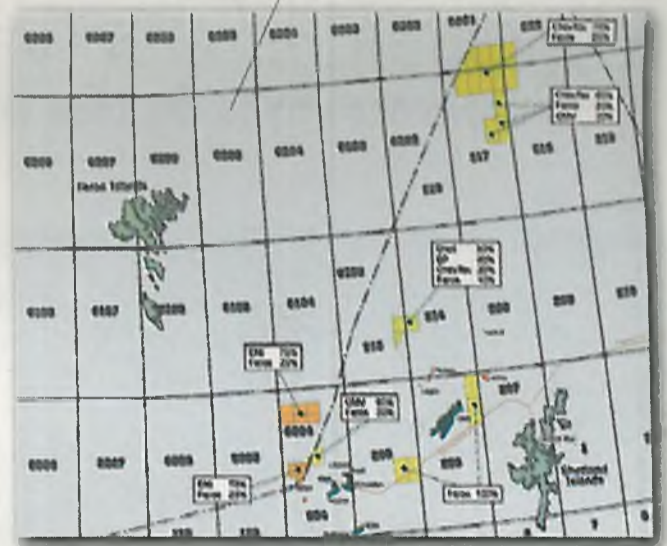

OFFSHORE

THOR · FO-420 HÓSVÍK · FAROE ISLANDS · TEL (298) 422 503
FAX (298) 422 383 · THOR@THOR.FO · WWW.THOR.FO

eitt altjóða føroyskt oljufelag

LICENSED ACREAGE FAROE PETROLEUM PLC

- Faroe Acreage
- UK Acreage
- Oil Fields
- Gas Fields
- Gas Pipeline

Føroyar: Føroya Kolvetni P/F · Bryggjubakki 22 · P.O. Box 1098
FO-110 Tórshavn · Faroe Islands · Tel: +298 320 450 · Fax: +298 320 451

Storbritannja: Faroe Petroleum plc · 24 Carden Place · Aberdeen · AB10 1UO
Tel: +44 1224 652 810 (switchboard) · Fax: +44 1224 643 243

e-mail: faroe-petroleum@faroe-petroleum.com · www.faroe-petroleum.com

LEIÐSLUSKIPANIR

Atlanticon hevur drúgvur royndir við at seta leiðsluskipanir í verk. Vit leggja dent á betringar og sparingar í umsitingini, og at skapa virðir fyri kundan.

Atlanticon veitir m.a. tænarur til at seta í verk:

- LEAN-leiðslu
- ISO 9000 Góðkustýring
- ISO 14000 Umhvørvisstýring
- ISO 22000 Matvørutrygdarleiðslu
- BRC og innaneftirlit

Fái meira kunning við at venda tykkum til Atlanticon.

Atlanticon

Bryggjubakki 4 · PO Boks 263 · FO-110 Tórshavn · Tel (298) 319685 · Fax (298) 319185
atlanticon@atlanticon.fo · www.atlanticon.fo

BURÐARDYGG GAGNNÝTSLA AV NÁTTÚRUTILFEINGI

SUSTAINABLE UTILIZATION OF NATURAL RESOURCES

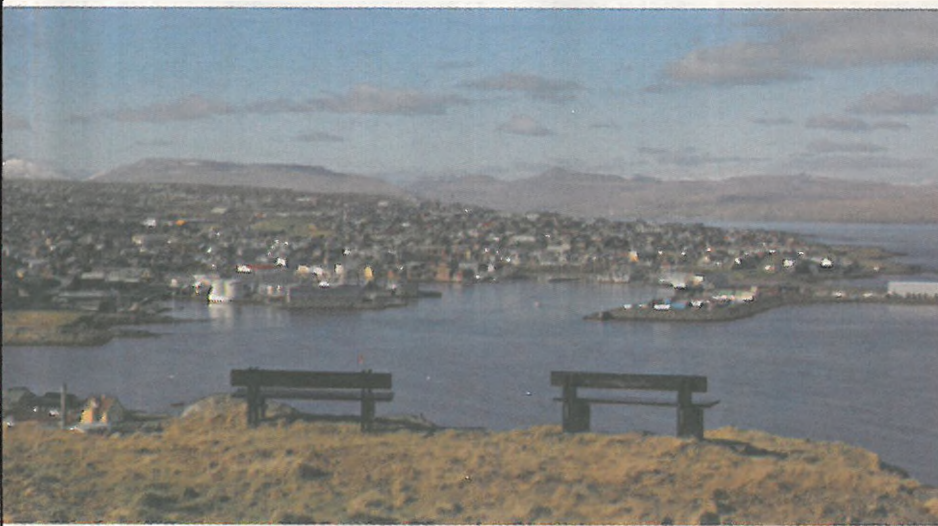
SISERO 31100

SpF RØKT · Heygadalur · FO-350 Vestmanna · Faroe Islands
e-mail: rokt@post.olivant.fo

T Ó R S H A V N

Conference city in the blue ocean

Small is more ...

A center for maritime service

The Faroe Islands are a maritime
oasis in the North Atlantic

FAROEYARD

Faroeyard Ltd.
P.O. Box 65
FO-110 Tórshavn
Faroe Islands
Tel +298 30 11 00
Fax +298 30 11 01
info@faroeyard.fo
www.faroeyard.fo

Supply Base Operation

In an exciting period for the Faroe Islands, Faroe Ship has been contracted by the first offshore oil exploration licence holders to provide logistics and supply chain management services.

Faroe Ship have had a presence in Runavik for more than 30 years and are proud to be involved from

the outset in meeting the challenges of this new development for the islands. The port authority in Runavik have built a new harbour to meet increases in offshore activity.

Amongst our contracted responsibilities are Loading and unloading of supply vessels, Terminal work, Material co-ordination, Cargo handling – reception and distribution, Administration of labour and outdoor storage areas with inventory control, Provision of various equipment and merchandise.

33302

A new era for the Faroe Islands.

P/F Solar Føroyar
 Brekkutún 2 • Hoyvík
 Postboks 105
 FO-110 Tórshavn

Tlf. +298 357 933
 Fax +298 317 980
 info@solar.fo
 www.solar.fo

Viknet
 SATELLITE SERVICES

BROADBAND @ SEA

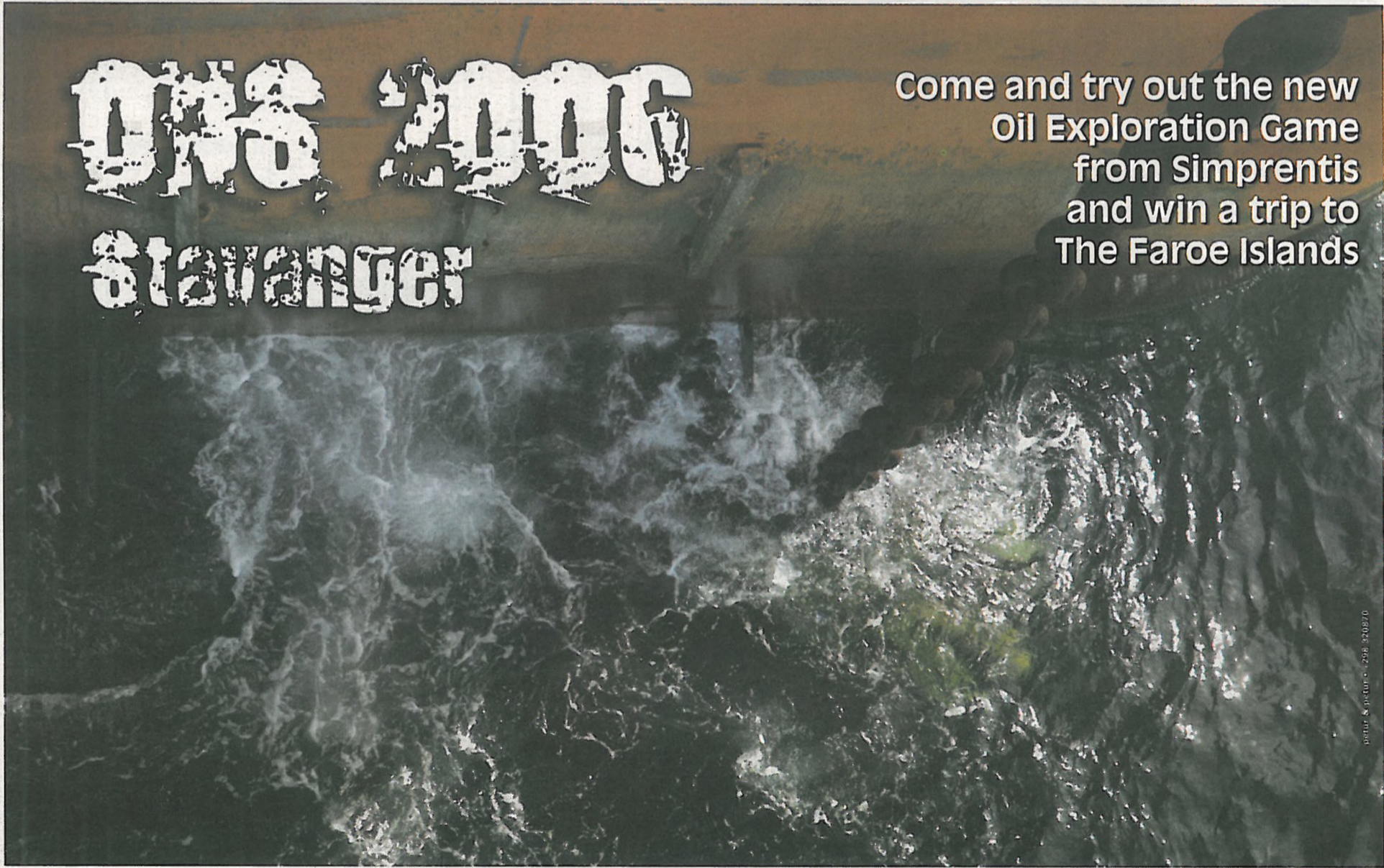
- DVB-IP and DVB-RCS broadband and multicast services for maritime and enterprise customers
- Maritime VSAT
- E-mail/data services
- VoIP via DVB-RCS
- Maritime TV

Vikmar

Vestara Bryggja - 100 Tórshavn
 Tel. +298 362182 - Fax +298 362183
 Email info@vikmar.fo
 www.vikmar.fo

ONG 2006
Stavanger

Come and try out the new
 Oil Exploration Game
 from Simprentis
 and win a trip to
 The Faroe Islands

Kjell Ursin, ONS stjóri:

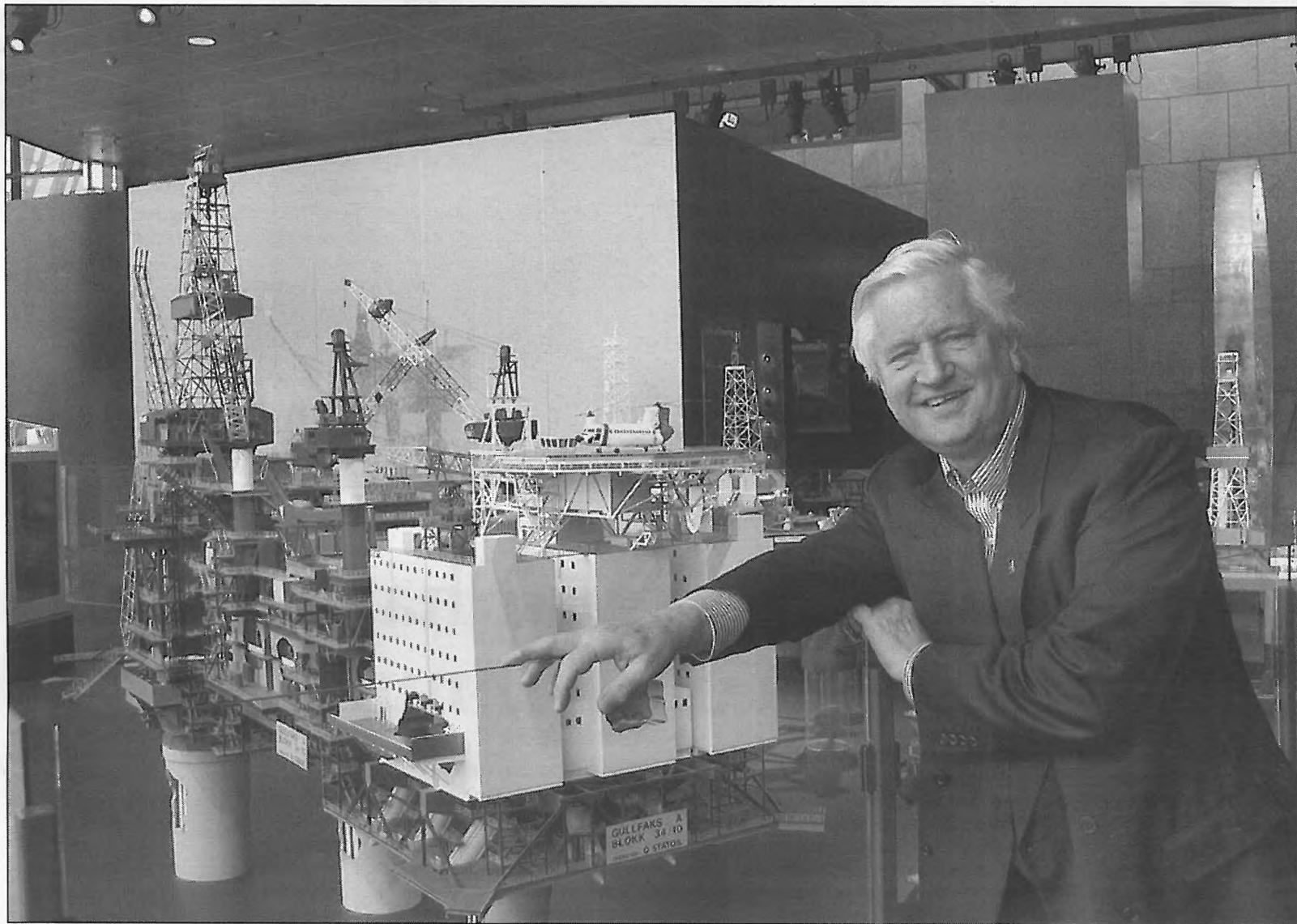
Føroyingar vælkomnir á ONS

*Kjell Ursin-Smith, stjóri
fyri ONS: -Síggi fram
til at síggja føroyingar
luttaka og vitja á ONS
og Stavangerfestivali
umframt at vitja eitt nú
okkara oljumuseum.*

Mynd Jan Müller

Annaðhvørt ár skiftast teir báðir europeisku oljuhøvuðsstaðirnir Stavanger og Aberdeen at skipa fyri framsøning og ráðstevnu fyri altjóða oljuvinnuni. Og eins og mongu seinastu árin verða Føroyar eisini umboðaðar í ár. Og hesaferð er tað Stavanger, sum bjóðar vælkomnið á oljumessu, eisini kend undir heitinum ONS, Offshore Northern Seas. Stjórin í ONS er Kjell Ursin-Smith. Sosialurin hitti hann á máli í Stavanger herfyri, tá hann var við at leggja seinastu hond á hetta risastóra tiltakið, ið dregur mong túsundtals fólk til sín. Eisini føroyingar.

- Tað hevur verið sera hugaligt at síggja føroyingar á ONS, bæði sum luttakarar og vitjandi. Vónandi er hetta við til at leggja lunnar undir eina komandi føroyska oljuvinnu, og mitt ynski er, at tit fái nógvar góðar kontaktir og sáttmálar, tá tit eru við á oljumessuni sigur Kjell Ursin, sum visir á, at nóg skilagóð sambond knótast á oljumessunum. Og nettupp nú tá føroyingar helst eru við at gerast oljutjóð er tað umráðandi at troyta vitan og royndir, sum aðrir hava gjørt - og harvið sleppa undan at uppfinna djúpa borðiskin umaftur.

Olja og ferja

Sjálvur hevur hann drúgvur royndir frá oljuvinnuni og hevur eisini vitjað í Føroyum.

- Tit eiga eitt fráligt land men eru kanska í so nógv bundnir at einari vinnu, fiskivinnuni. Gævið tit finna olju og kunnu fái eina meira fjøltáttada økonomi. Hetta er ein av góðu avleiðingunum í Oljunorra, eftir at oljan varð funnin her fyri meira enn 30 árum síðani sigur

ONS-stjórin, sum seinastu mongu árin hevur havt ta gleði at hitta nógv umboð fyri føroyskt vinnulív og politiska stórið. Hann sær fram til aftur hesaferð at vitja føroyska básin á ONS og vónar, at nógvir føroyingar nóta høvi eisini at vitja Stavanger sum feru-pláss. Hann heldur at vitjan á ONS og at brúka nakrar ferudagar í Stavanger og nærhendis átti at verið ein sera góð kombinaðon fyri føroyingar, ikki minst nú tað

er so skjótt og lætt at ferðast millum londini.

Nakrar túsund fyrítøkur úr øllum heiminum eru við á ONS, sum verður í døgnum frá 22. Til 25. August.

Festivalur

Umframt oljumessu og -ráðstevnu verður eisini hildin ein festivalur á Bryggjuni í Stavanger, har eisini føroyingar eru við í ár. Hini árin hevur verið eitt felags

føroyskt tjald á Bryggjuni og sluppur hava ligið við kei.

Á festivalinum luttaka føroyskir tónleikarar og fyrítøkur, sum framleiða serstakar føroyskar vørur. Tað hava verið kommunurnar í Havn og Runavik, sum hava staðið á odda fyri føroysku luttøkuni á ONS-Festivalinum. Í ár er er Runavikar kommuna ikki við. Jens Marius Poulsen, bóráðsskrivari í Havn sigur, at tey royna at fái góða

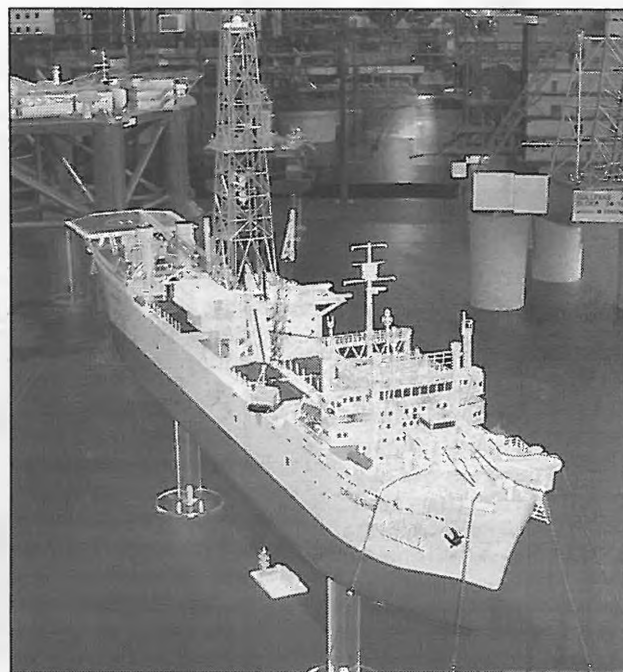
føroyska luttøku á festivalinum í ár eisini.

Westward Ho fer at liggja við bryggju og ætlar Vinnuhúsið m.a. at brúka sluppina til at taka ímóti gestum. Í tjaldinum verður so tónleikur og sèla av føroyskum vørum, eitt nú ullarvørum men eisini føroyskt øl og føroyskur matur verður at fái.

*Føroyingar hava
luttikið á oljumessum í
Stavanger og Aberdeen
øll tey seinastu árin.*

Mynd Jan Müller

Tað er her á Melkøya, uttanfyri Hammerfest, at flestu føroysku elektrikararnir í Noregi arbeiða við Snøvit-projektinum

Føroyskir elektrikarar hava gott orð á sær í oljuvinnuni

Pam Offshore Service hevur í lötuni 49 elektrikarar í Noregi, og stjórin í dóttirfelagnum hjá Tórshavnar Skipasmiðju, Magnus Magnussen, sigur, at felagið hevur fingið ógvuliga góðar og positivar afturmeldingar úr Noregi

OLJUVINNA

Vilmund Jacobsen
vilmund@sosialurin.fo

Føroysku elektrikararnir, sum Aker Kværner Elektro í Noreg leigar frá føroyska felagnum, Pam Offshore Service, eru væl nøgdir við umstøðurnar, teir hava í Noregi.

Menninir arbeiða 12 tímar um døgnið í 14 dagar, og síðan hava teir frí í trýggjar vikur. Pam rindar ferð og ferðaútreiðslur, men sjálf ferðatiðin fer burtur av teimum trimum vikunum, menninir hava frí.

Tá ið teir 14 arbeiðsdagarnir eru av, fara menninir av arbeiðsplássinum um morgunin og eru heima í Føroyum um kvældið. Á veg yvir aftur til Noregs, er neyðugt hjá teimum at sova eina nátt á hotelli í Stavanger, haðani teir fara víðari til arbeiðsplássid.

Flestu á Melkøya

Magnus Magnussen, stjórin á Tórshavnar Skipasmiðju, sum eigur dóttirfelagið, Pam Offshore Service, sigur, at flestu elektrikararnir, sum felagið leigar út, arbeiða við Snøvit-projektinum á oynni, Melkøya, sum liggur uttanfyri Hammerfest.

– Men vit hava eisini nakrar elektrikarar, sum arbeiða við projektinum, Orminum Langa, sum liggur nær Molde.

Magnus sigur, at aftrat elektrikarunum, hevur felagið leigað út onkran verkfrøðing, sveisara og onkran arbeiðsmann.

Virksemið hjá Pam Offshore Service byrjaði í 1997, men tað er serliga seinastu tíðina, at virksemið í Noregi er nógv vaksið, og í lötuni hevur felagið fleiri elektrikarar útleigaðar enn nakrantíð áður.

Góðar afturmeldingar

– Vit hava fingið nógv góðar og positivar afturmeldingar frá norðmonnum um føroysku arbeiðsmegina í Noregi.

Magnus sigur, at føroyingarnir eru góðir og fleksiblar arbeiðsmenn, sum hava gott orð á sær sum raskir og dugnaligir.

– Eg trúgvi, at fleksibiliteturin partvís stavar frá, at

– Vit hava bara einaferð lýst eftir fólki, men nú er tað næstan ikki dagar, at fólk ikki ringja og spyrja seg fyri, sigur Magnus Magnussen, stjórin á Pam Offshore Service

føroyingar eru siglandi tjóð - og at familjan er von við, at menn eru burtur og vinna sær livibreyð.

Hann vísir á, at tað hevur gingið rimiliga væl hjá Pam Offshore Service at fáa fólk til tað nógv arbeiði í Noregi.

Stórus áhugi

– Vit hava bara einaferð lýst

eftir fólki, men nú er tað næstan ikki dagar, at fólk ikki ringja og spyrja seg fyri, sigur Magnus Magnussen, stjórin, at enda.

Føroyingarnir, sum Pam Offshore Service leigar norðmonnum, eru væl nøgdir við inntøkuna og umstøðurnar í Noregi.

Umsitingarleiðari á skrivstovuni hjá Magnusi Magnussen er Anja Jacobsen.

– Vit eiga

– Jú, eg eri ógvuliga spentur upp á boringina í summar, og sjálvur ivist eg onga løtu í, at olja er í undirgrundini hjá okkum. Tað er bara ein spurningur um at gera ein innsats fyri at finna hana, og teir móguleikarnir gerast alt betri sum frá líður – við nýggjum kunneika og størri tekniskum førleika, sigur Eli Lassen, sum starvast hjá Atlantic Supply Base í Saltangará

OLJUVINNA

Vilmund Jacobsen
vilmund@sosialurin.fo

Síðan seinnapartin av apríl hevur eitt ávíst virksemi verið við oljuútgerðarhavnina á havnalagnum hjá Runavíkar havn, har Atlantic Supply Base nú verður riggaður til tað tænastrívirksemi, sum verður har í sambandi við boringina í summar.

– Eg havi arbeiðt her síðan 25. apríl, men eri ikki formelt settur í starv hjá Atlantic Supply Base enn. Tí dámar mær heldur ikki at siga so nógv um virksemi, sigur lítilláttni vágbingurin, Eli Lassen, sum er maðurin, ið riggar støðina til í Saltangará.

Nevndarformaður í Atlantic Supply Base er Niels Sørensen, og stjórin er John Eli Olsen.

Niels er eisini stjórin í Føroya Kolvetni, sum fer at bora á føroyska landgrunninum komandi summar.

John Eli Olsen sigur, at Eli Lassen verður maðurin, sum fer at leiða virksemið hjá Atlantic Supply Base.

Avmarkað virksemi

Eli Lassen væntar ikki, at virksemið hetta leitiðarskeiðið verður so stórt, at brúk verður fyri fleiri fólki á støðini í Saltangará.

– Nei, eg haldi ikki, at grundarlag verður fyri at seta fleiri fólk burtur av, tí tíðarskeiðið er lutfalsliga stutt, og virksemið uppi á landi verður helst avmarkað. Hugsandi er tó, at neyðugt verður at læna fólk av og á, tá ið mest verður at gera.

Eli sigur, at hann hesar seinastu vikurnar hevur verið inni í tangunum, sum nú eru vaskaðir og testaðir, so greitt er, at teir ikki leka. Síðan eru tangarnir forseglaðir og gjørdir klárir at taka í brúk aftur, sum hann tekur til.

Enn er tó ymiskt eftir at gera á basanum, áðrenn klárt verður at byrja virksemið við tænastrívirksemi, sum er uppgávan hjá Atlantic Supply Base.

– Einku virksemi hevur verið á Atlantic Supply Base í eini trý ár. Jarn rustar, og ein partur av tí, sum brúkt verður í tangunum, er saltlaki. Tí krevur basin nú ymiskt viðlíkahald, sum skal gerast, áðrenn farið verður í gongd aftur.

Hann sigur, at eitt norskt felag kemur higar at gera eina kemiska blanding eftir uppskrift.

– Hetta er ein blanding, sum vit ikki hava so nógv skil fyri, sum hann tekur til.

Talan er um tað, sum rópt verður borimóru, ið verður brúkt til smyrjing og frostvætu. Borimóran verður koyrd niður í rørið, sum borurin gongur í niður ímóti havbotninum, har sjógvurin er kaldur.

Eli Lassen sigur, at talan er um vatnbaseraða móru, tí loyvt er ikki at nýta oljubaseraða móru til boringar.

Flótandi boripallur

Enn er ikki heilt greitt, nær fyrstøðufelagið Statoil og hini feløgini, sum verða við í boringini í summar, fara at bora, men Eli væntar, at nakað av virksemi verður í oljuútgerðarhavnini einar 14 dagar, áðrenn borurin verður settur í havbotnin.

– Hvussu leingi, virksemið verður á føroyskum øki í ár, er ilt at siga, men væntandi er, at talan helst verður um einar trýggjar mánaðir ella so.

Í summar verður borað við einum flótandi boripalli, sum kallast Stenadon, og vanliga verður sagt, at ein flótandi boripallur gevur meira virksemi á landi enn eitt boriskip, sum hevur tað mesta av útgerðini umborð. Ein boripallur fær ein stórr part av forsyningunum úr landi.

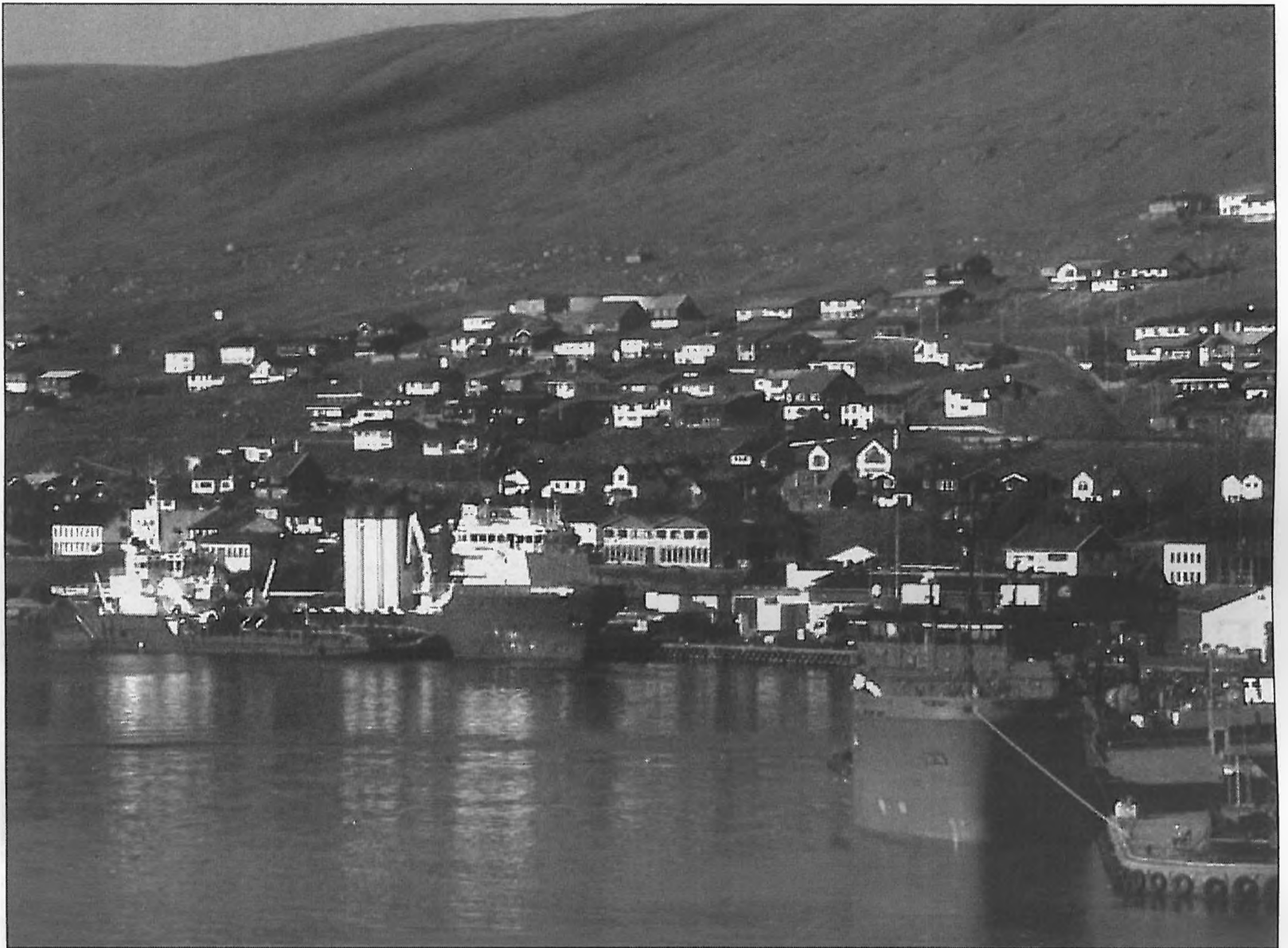
Eli sigur, at hann var ikki við til at seta sjálvan útbúnaðin upp á havnalagnum hjá Runavíkar havn á sinni, men annars hevur hann frá fyrsta degi starvast hjá Atlantic Supply Base, tá ið nakað hevur verið at gjørt.

– Eg byrjaði soleiðis her longu í 2001, leggur hann aftrat.

at geva tol við oljuvinnuni

Um ólavsøktid verður borurin væntandi settur aftur í føroyska landgrunnin, og hesaferð er tað Statoil, sum er fyrstøðufelag. Á Atlantic Supply Base í Saltangará er Eli Lassen nú í holt við at rigga støðina til virksemd

Mynd: Vilmund Jacobsen

Spennandi í summar

– Jú, eg eri ógvuliga spentur upp á boringina í summar, og sjálvur ivist eg onga løtu í, at olja er í undirgrundini hjá okkum. Tað er bara ein spurningur um at gera ein innsats fyri at finna hana, og teir móguleikarnir gerast alt betri sum frá líður – við nýggjum kunnleika og størri tekniskum førleika. Í Noregi boraðu teir eini 70 hol, áðrenn teir funnu olju, og síðan er Noreg vorðið eitt land við nógvum kolvetni.

Eli heldur, at ein oljuvinna í Føroyum hevði verið eitt gott alternativ til fiskivinnuna, men hann heldur ikki, at tað hevur verið nakar bági fyri samfelagið, at olja ikki er funnin við teimum fyrstu boringunum, sum verið hava, tvørturímóti.

– Føroyska samfelagið eigur at geva tol, og tað eiga okkara politikarar eisini.

Hann vísir á, at basaltið á føroyska landgrunninum er

so hart og tjúkt at sleppa niður í gjøgnum, og tí krevur tað góðan útbúnað og nógvan pening at finna og útvinna olju undir hesum umstøðum.

– Men hetta skuldi so eisini ført við sær, at oljan ikki er sloppin at renna burtur, sigur Eli.

Kunnleikin veksur

Hóast boringarnar á føroyska landgrunninum higartil ikki hava staðfest kolvetni í rakstrarverðum nógdum, vísir hann á, at áhugaverdar staðfestingar longu eru gjørdar.

– Hesar staðfestingar kunnu saman við nýggjum

kunnleika við seismikk-skjóttingum leiða tey feløg, sum í framtíðini fara at bora í føroyskum øki, fram á leið.

Hann væntar tiskil, at boringin í summar í minsta lagi fer at geva okkum ein uppafur størri kunnleika um tað, sum er í undirgrundini. Hvørt hol, sum borað verður, gevur feløgnum størri kunnleika um tað, sum er í havbotninum.

– Eg vænti ikki, at Statoil og tey feløg, sum eru saman um verkætlanina í summar, høvdu brúkt so nógvan pening upp á hetta, um tey einki væntaðu sær. Eydnast teimum at finna olju í rakstrarverðum nógdum, verður hetta eitt stórt fram-brot um allan heim við atliti til basaltið.

Hann vísir á, at nógva-staðni í heiminum hevur verið borað niður í gjøgnum basalt undir líknandi um-støðum sum í Føroyum, men

í slíkum føri eru feløgini ógvuliga varin við at upplýsa um fram-brotini.

– Tey vilja ikki siga so nógvan um umstøðurnar og útbúnaðin annars, sigur Eli.

Simulator-boringar

Í 2003 vitjaði Eli Lassen á einum sonevndum boriskúla í Aberdeen, har hann eitt nú sá ein borisimulator.

– Úrslitini frá seismiskum skjóttingum verða lagdar á teldu, har til ber at arbeiða upplýsingarnar á ymiskum forritum.

Hann sigur, at á boriskúlanum fekk hann at vita, at tá ið BP skuldi bora í Norðsjónum, spardu teir einar 9 mió krónur við at bora í einum leigaðum simulatori fyrst.

– Tað, sum teir framman-undan høvdu sæð í simulatorinum, vísti seg at vera júst tað sama, sum hendi, tá ið teir boraðu í Norðsjónum, sigur Eli.

Olja í Eysturoy

Hann heldur annars, at olju-útgerðarhavin liggur væl á økinum hjá Runavíkar havn í Saltangará.

– Runavíkar kommuna hevur brúkt nógvan pening

upp á oljuútgerðarhavnina og upp á økið, sum krevst til hetta virksemd.

Eli heldur, at eftir hansara tykki kundu Føroyar í framtíðini í stórum verið býttar upp soleiðis, at Suðuroyggin og Norðoyggjar í størstan mun hava fiskivinnuna, Eysturoyggin oljuvinnuna og Suðurstreymoy ferðavinnuna.

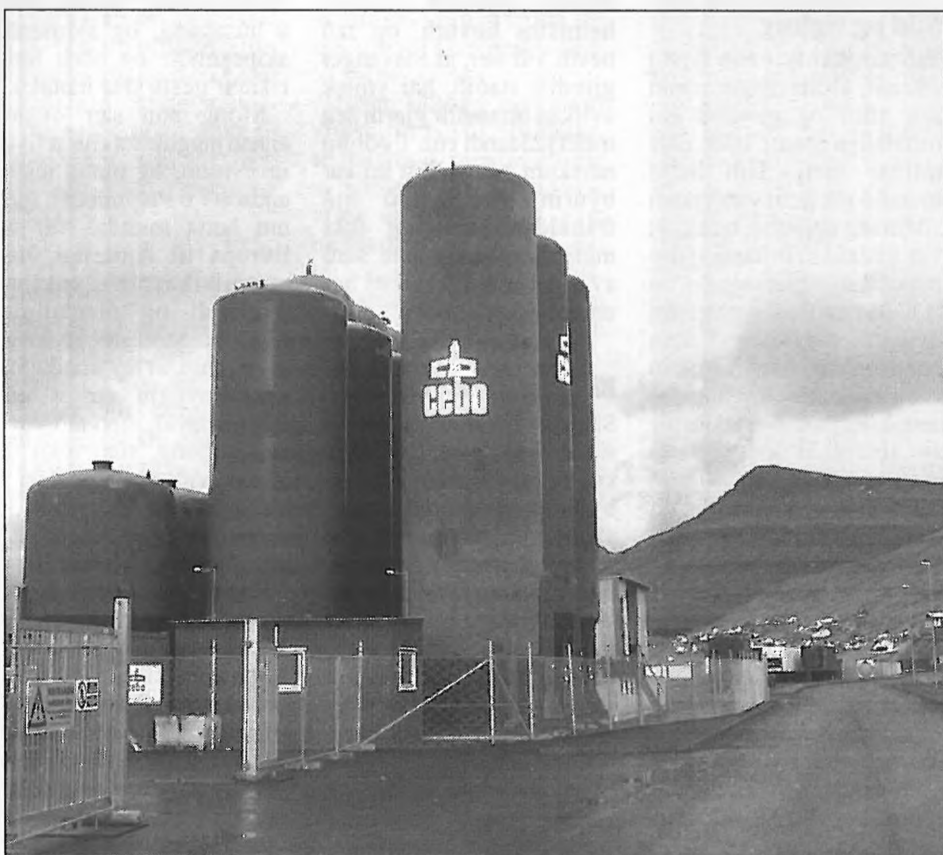
– Tó ikki soleiðis at skilja, at onnur øki í landinum ikki eisini kunnu bjóða seg fram í fiskivinnuni og ferðamannavinnuni, leggur hann aftrat.

Um ólavsøktid

John Eli Olsen, stjóri í Atlantic Supply Base, sigur seg vænta, at fyrstøðufelagið Statoil og hini feløgini, sum eru saman í hesum umfari, fara at seta borin í føroyska landgrunnin um ólavsøktid.

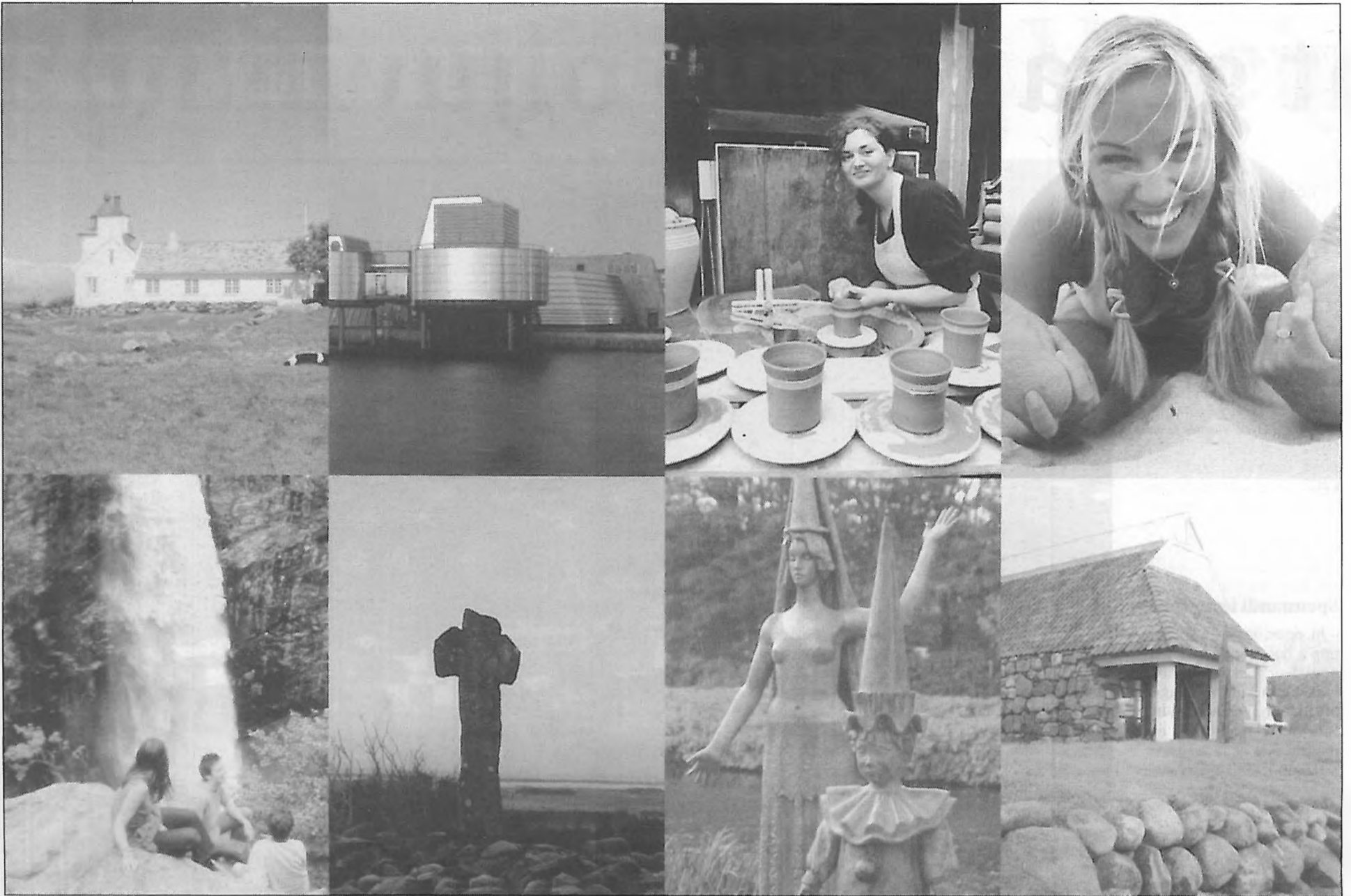
Hann sigur, at Atlantic Supply Base og Skipafelag Føroya eru saman um sáttmálan við oljufeløgini um útgerðarhavnina.

– Vit vænta, at virksemd í hesum umfari kemur at varða í einar triggjar mánaðir ella so, sigur John Eli Olsen.

Eftir at Atlantic Supply Base hevur ligið uttan virksemd í eini trý ár, eru tangarnir nú reinsaðir og testaðir

Mynd: Vilmund Jacobsen

Stavanger – ein skiftandi søga

Skulu vit taka saman um søguligu gongdina í Stavanger tey seinastu 200 árin, so hefur hon verið merkt av einum støðugum skifti ímillum framburð og kreppu.

STAVANGER Í SØGU

Árni Joensen
fartekst@mail.dk

Eingin veit við vissu, nær tey fyrstu settu seg niður í Stavanger, men søgufólk hava valt 1125 sum tað árið, býurin varð grundlagdur, tí tá varð farið undir at byggja dómkirkju á staðnum, samstundis sum Stavanger gjørdist bispasetur. Hóast eingi fornfrøðilig prógv eru fyri, at fólk búðu har frammanundan, er lítil ivi um, at okkurt hús man hava verið har.

Stavanger verður fyrstu ferð nevndur í einum lovkvæði til kongin Magnus Ólavsson í 1042, men tað er ívasamt, um navnið sipar til eina ávísa búseting ella fjørðin. Síðst í 12. øld og í 1205 verður Stavanger nevndur í ymsum keldutilfari, og í teimum sæst, at talan er um búsetingina ella býin.

Tað man hava havt samband við, at arbeiðið at byggja dómkirkjuna var liðugt í 1160, og at Ólavskleystrið stóð í gerð, og tí hefur búsetingin fingið býardám. Ikki tí, talan var ikki um nakran bý eftir nútíðar meti, tí tey nógvu fyrstu árinu búðu ikki meiri enn eini 100 til 150 fólk har, og tey flestu vóru knýtt at kirkjunni og kleystrinum.

Tað er ivaleyst rætt at rokna Stavanger sum kirkjubý alla miðöldina og fram til trúbotina í fyrru helvt av 16. øld. Tær næstu øldirnar vóru merktar av búskaparligum framburði, men kortini kom fólkatalið ongantíð upp um 2.500. Orsøkin til tann avmarkaða fólkavøksturin var í stuttum, at ímillum 1650 og byrjanina av 19. øld misti Stavanger fleiri almennar stovnar, sum høvdu hildið býnum uppi upp ígjøgnum ta mangan truplu miðöldina. Harafturat megnaði býurin ikki at gera seg galdandi á vinnuøkinum

eins og t. d. Bergen, sum hevði stórt gagn av útflutningsvinnunum hesi árin.

Fyrst í 16. øld búðu ikki meiri enn umleið 100 fólk í Stavanger. Ein avleiðing av trúbotini var, at bispasetrið bleiv lagt undir kong, men tey næstu árinu tók ein nýggj vinna seg upp í býnum og fram við strondini har um vegir. Bøndurnir bygdu sær sagverk, og skotsk og niðurlendsk skip komu at keypa við. Skjótt komu útlendskir listarmenn eisini til býin, og miðskeiðis í 17. øld var Stavanger ein mentanarmiðstøð. Men hetta virkseimið gagnaði ikki býarfólkunum sjálvum. Tey livdu í fátækradømi og kærdu sína neyð, men eingin lurtaði eftir teimum. Eisini á annan hátt var mótburður, og í 1682 noyddust tey at góðtaka, at bispasetrið bleiv flutt suður til Kristiansand. Tryárseinni var afturgongdin fullkomin, tí tá misti Stavanger teir fyrimunir,

sum eitt býarsamfelag tá hevði.

Sild og sigling

Tað var ikki fyrr enn fyrst í 19. øld, at Stavanger menti seg aftur og gjørdist ein lutfalsliga stóru býur eftir tatiðar meti. Um hetta mundið tók tann vargýtandi sildin seg upp aftur, og skjótt var sildavinnan tann týðningarmesti vinnuvegurin, og ta næstu hálfu øldina menti býurin seg nógv sum handilsbýur. Men úrtøkan var ymisk frá einum ári til annað, og í 1870-árunum fór av álvara at ganga tann skeiva vegin aftur. Men tá var býurin nógv broyttur, og eftir umleið 60 árum var fólkatalið vaksið úr umleið 2.300 upp í umleið 25.000.

Í hesum árunum var Stavanger ikki bara vorðin ein vinnulívsbýur, men eisini ein sjóvinnubýur við einum stórum handilsskipaflota, og í kjalarvørrinum á tí gjørdist skipasmið eisini ein týðandi

vinna. Fleiri túsund menn úr Stavanger og leiðunum kring býin forvunnu til lívsins uppihald á øllum heimins hævum, og tað hevði við sær, at Stavanger gjørdist staðið, har ymisk ávirkanuttaneftir gjørdi seg meiri galdandi enn í øðrum norskum býum. Eitt nú var býurin høvuðsstøð hjá fráhaldrsrøsluni og ikki minst missjónsrøsluni, sum av álvara fekk fótastefni har um hetta mundið.

Kreppa og flyting

Síðst í 1870-unum minkaði sildafiskiskapurin burtur í at kalla einki, og tað gjørdist byrjanin til eitt tíðarskeið við stórar afturgongd og kreppu. Nøkur fá ár seinni kom sjóvinnan í trupulleikar orsakað av kreppu á altjóða flutningsmarknaðinum, og tað hevði við sær, at skipini høvdu ov lítið ella kanska einki at færa, og nógv teirra máttu tí leggjast og seljast. Ein avleiðing av hesum var

eisini, at arbeiðið á skipasmiðjunum steðgaði upp. Øll tey stóru reidariini og handilshúsinu í býnum fóru á húsagang, og sjómenn, skipasmiðir og aðrir løntakarar mistu sína inntøku.

Mong sóu sær ongan annan móguleika enn at flyta úr býnum, og mong teirra endaðu í tí streyminum, sum um hetta mundið var úr Evropa til Ameriku, har móguleikarnir tóktust óteljandi og óendaligir. Fleiri savnaðu sær so frægt av peningi, at tey kundu fáa eina koyggju vestur um Atlantshavið, men tað vóru eisini mong, sum tóku til takkar við einum plássi í lastini.

Teir fyrstu norðmenninir, sum fóru til Ameriku, fóru við teimum stóru seglskipunum, men um hetta mundið vóru teir fyrstu damparnir farnir at sigla ímillum Liverpool og New York ella Quebec. Tað var tí vorðið lætt at ferðast, og tey næstu 25 árin fóru umleið 10.000

Túsundtals fólk til
festival á bryggjuni í
Stavanger

fólk av Stavanger-leiðini vestur um hav.

Ídnaðarbýur

Tað tók tó ikki langa tíð hjá Stavanger at menna seg aftur eftir kreppuna, og nakað undan aldarskiftinum gekk aftur tann rætta vegin. Tað var aftur fiskivinnan og serstakliga fiskaiðnaðurin á landi, sum legði grundarlagið undir framburðin, og fyrst í 1920-unum var Stavanger vorðin ein nútímans ídnaðarbýur. Hesi árin vaks fólkatalið í býnum úr 30.000 í 1900 til 44.000 í 1920.

Fiskavirkini á landi virkaðu fisk til altjóða marknaðin, so menn, sum fyrr høvdu verið í handverksvinnuni ella umborð á handilsskipum, arbeiddu nú við at niðursjóða fisk. Men vandi er í hvørjari vælferð, og tað vísti seg, at vinnulívið var ov einstáttað, og at Stavanger var ov nær tengdur at viðurskiftunum í umheiminum, tí at kalla øll framleiðsla var tengd at keypiorkuni í øðrum londum. So tá kreppan ímillum teir báðar heimsbardagarnar fór at gera vart við seg, rakti hon Stavanger serliga meint.

Árin frá 1930 til 1934 vóru merkt av stórum arbeiðsloysi, og minkandi inntøkur gjørdur, at kommunan noyddist eisini at avmarka sítt virksema, og tað bætti ikki um støðuna. Í 1934 vendi gongdin aftur tann rætta vegin, men týska hersetingin undir heimsbardaganum elvdi aftur til trupulleikar og tær avmarkingar, sum ein herseting ber í sær.

Oljubýur

Miðskeiðis í sekstiárunum byrjaði oljuleitingin í Norðsjónum, og hendan nýggja vinnugreinin skapti eina heilt nýggja støðu. Stavanger hevði tann fyrimum, at býurin lá rættiliga høgliga fyrri, og harafturat kundi hann bjóða hesari nýggju vinnuni góð havnarviðurskifti og gott flogsamband, og harafturat var býurin so mikið stórr, at hann kundi bjóða vinnuni tað mesta, sum henni tørvaði.

Bæði teir lokalu politikararnir og vinnulívsfólk gjørdur alt fyrri at tekkjast

oljuvinnuni, tí menn vildu fegnir hava arbeiðspláss burtúr. Stór, altjóða oljufeløg settu seg niður í býnum, og tað lokala vinnulívið legði seg eftir at fáa sáttmálar sum veitarar hjá teimum stóru feløgunum. Hetta gjørdi, at Stavanger gjørdist tann týðningarmesti oljubýurin í Noregi, og hendan støða bleiv av álvara staðfest í 1972, tá Stórtingið samtykti at lata almenna oljufelagið Statoil og oljufyrisingina hava høvuðsstøð í býnum.

Hendan menningin helt fram tey næstu árin, og býarmyndin var merkt av bæði privatari og kommunalari vælferð. Men tey seinastu 25 árin hevur tað almenna táttað í, og tað er ikki sørt, at tey í Stavanger hava hug at leggja landsmyndugleikarnar í Oslo undir at tálma vøkstrinum í býnum.

Vitan og mentan

Tað stóra virksema í sambandi við oljuvinnuna hevur havt ovurstóra ávirkan á Stavanger-leiðina. Í 1970 búðu 80.000 fólk í býnum, men nú liggur talið um 115.000. Vøksturin stavar bæði frá norskum og útlendskum tilflytarum, og tað er ikki ov nógv sagt, at tey fremmandu, sum serliga komu úr Vesturevropa og USA, settu sín sjónliga dám á býarmyndina.

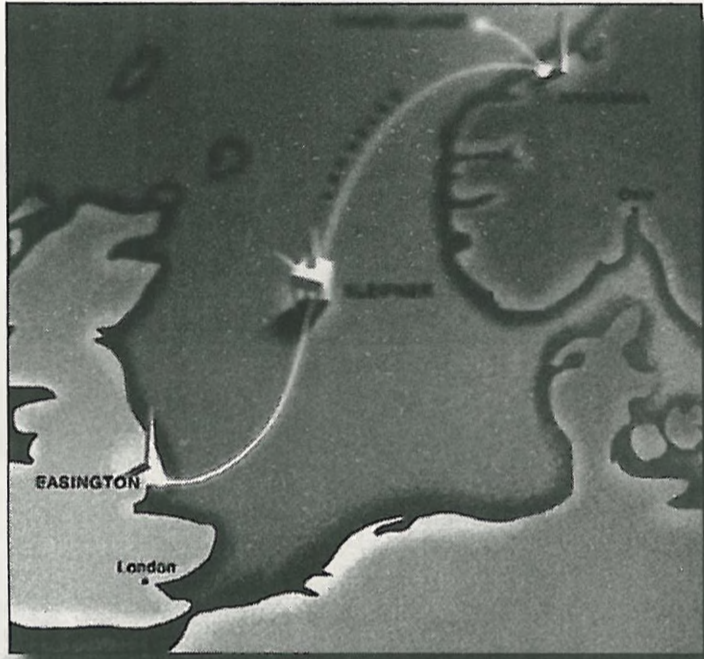
Hesin stóri og fjølbroytt vøksturin hevði politiskar, sosialar og mentanarligar avbjóðingar við sær, og hesi árin er nógv hent á tí mentanarliga økinum, eitt nú innan leiklist og tónlist, samstundis sum býurin hevur fingið fleiri søvn afturat.

Á útbúgvingarøkinum og granskingarøkinum hevur menningin eisini verið stór, tí tað verður hildið at vera ein fyrirtreyt fyrri einari vælvirkandi nútímans vinnu. Háskúlin í Stavanger gjørdist ein tann størsti í landinum við umleið 7.000 lesandi, áðrenn skúlin fyrri fimm árum síðani fekk støðu sum lærdur háskúli við heitinum Universitetet í Stavanger.

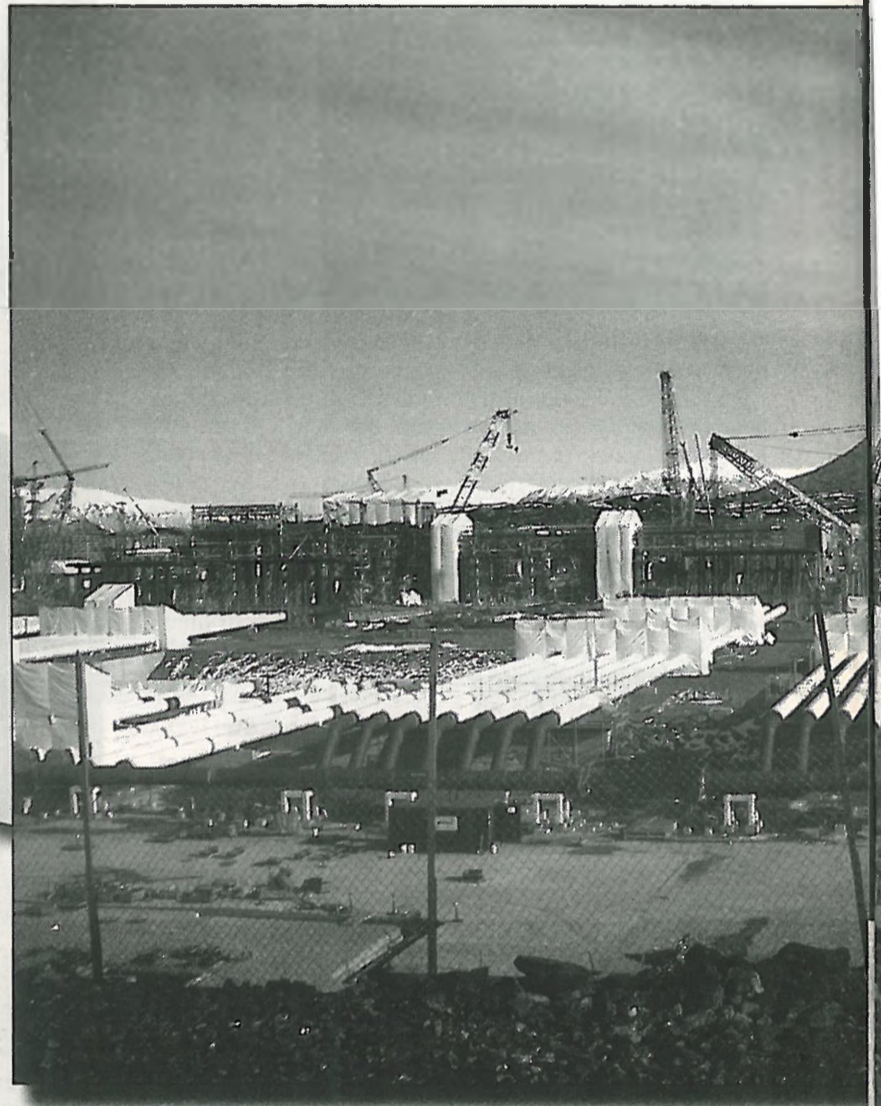
(Kelda: www.stavanger.no)

Ormen Lange – ein risi

Gassið verður fyrst flutt av feltinum til Nyhamna í Noregi og higani víðari gjøgnum rørleiðing til Bretlands

Eisini føroyingar eru við at byggja hetta risastóra gassanleggjið nær Aukra í Noregi

Næsta ár fer tað fyrsta gassið ígjøgnum leiðingarnar úr Ormen Lange-økinum á Haltenbankanum. Fyrireikingarnar hava tá tikið tíggu ár, men verkætlanin er eisini tann størsta og torførasta av sínum slagi.

OLJA
Árni Joensen
fartekst@mail.dk

Eftir tí, sum Stavanger

Aftenblad hevur fingið at vita, benda tær fyrstu metingarnar á, at 300 milliardir rúmmetrar av gassi eru í Ormen Lange-keldunum. Við dagsins prísi svarar tað til 180 milliardir krónur.

Til sammetingar kann nevast, at í norska partinum av Frigg-økinum, sum nú hevur framleitt gass í 20 ár, eru 110 milliardir rúmmetrar. Troll-økið er sostatt tað einasta, sum er størri enn Ormen Lange.

NTB 3. september 1997

Eftir at hava borað í 72 dagar er pallurin Ocean Alliance nú um at vera liðugur á Ormen Lange-økinum, og

úrslitið vísir seg at vera sera gott. Pallurin hevur borað á 890 metra dýpi og niður á 3.000 metrar. Royndirnar vísa, at har er nógv gass, men eingin olja.

NTB 6. oktober 1997

British Petroleum hevur funnið nógv gass á Ormen Lange á Haltenbankanum. Fyribilsmetingar benda á, at talan er um einar 100 til 150 milliardir rúmmetrar. Fyrr hevur Hydro funnið eina stóra gasskeldu á Ormen Lange.

NTB 27. august 1998

Tað var í 1997, at boripallurin Ocean Alliance fann eina gassleið á Ormen

Lange-økinum í einari helling á Haltenbankanum. Kanningar hjá Norsk Hydro, sum stóð fyri boringini, vísu skjótt, at talan var um eina av teimum størstu gassleiðunum á norska landgrunninum. Nakað seinni fann British Petroleum so enn eina gasskeldu á Ormen Lange, og nú var greitt, at leiðin er tann næststørsta í norskum øki. Bara Troll-leiðin hevur meiri gass.

Tær fyrstu kanningarnar vísu, at tað fór at verða ein stór avbjóðing at fáa gassið upp. Eitt var, at dýpið á leiðini er millum 900 og 1.100 metrar, men tey jarðfrøðiligu víðurskiftini undir havbotninum vóru heldur ikki vanlig. Tað vísir seg, at Ormen Lange

er á rygginum á einum stórum omanlopi, sum var á havbotninum fyri umleið 8.000 árum síðani, og tí var jarðfrøðin øðrvísi enn tað, sum jarðfrøðingarnir vóru vanir við.

Omanlopið fyri 8.000 árum síðani hendi, tá ein partur av landgrunshellingini við Storegga leyp. Jarðfrøðingar halda, at tað vóru remlingar í jarðløgnum aftan á ta seinastu ístíðina og broytingar í veðurlagnum, sum elvdu til lopið. Benið eftir omanlopið er einar 300 kilometrar breitt, og lopið fór einar 800 kilometrar út í djúphavið. Ormen Lange-brunnurin er einar 1.500 metrar undir havbotninum ella imillum 2.400 og

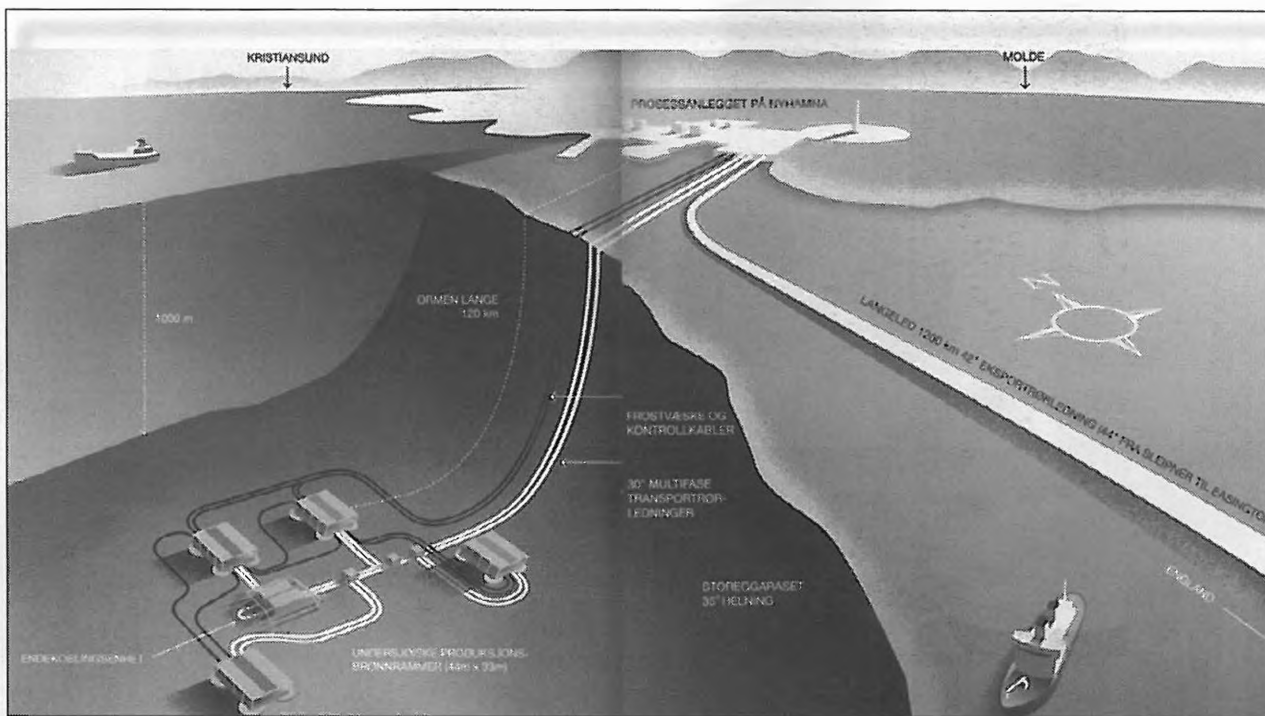
2.600 metrar niðan fyri sjóvarmálan.

Undir fyrireikingunum hevur Norsk Hydro sjálvandi kannað, um vandi er fyri, at tað aftur fer at leypa í hellingini. Bæði norskir og altjóða víðurkendir serfrøðingar av ymsum slagi hava verið við í hesum kanningunum, og í 2002 komu teir til ta niðurstøðu, at eftir teirra tykki eru ikki útlit fyri fleiri omanlopum á leiðini.

66 mia. krónur

Á heysti í 2003 samdust feløgini, sum høvdu fingið tillutað loyvi á Ormen Lange, um, hvussu leiðin skuldi útbyggjast og gagnnýttast. Feløgini høvdu

og eitt undurverk

Ormen Lange verkætlanin, sum er ein tann størsta í norskari oljusøgu, skal nøkta 20% av bretska gasseftirspurninginum

avrátt, at Norsk Hydro skuldi standa fyri útbyggingini, men at Shell skuldi vera operatørur.

Fyrst í desember fekk oljumálaráðið uppskot um, hvussu feløgin ætlaðu sær at fremja verkætlanina. Hetta var ein stórfingin ætlan, og tað sást eisini á roknistykkinum, tí feløgin mettu útbyggingina at kosta 66 milliardir norskar krónur. Eitt ár frammanundan hevði Norsk Hydro mettt, at verkætlanin fór at kosta 55 milliardir krónur, men at hon kundi gerast upp í 20 prosent dýrari. Tað vísti seg at ganga út.

Dýpið á Haltenbankanum, sum er millum 800 og 1.100 metrar, setti stór krøv til ta teknisku útgerðina, og

tekniskar og figgarligar kanningar høvdu víst, at tað skilabesta var at seta alla framleiðsluútgærðina niður á havbotnin og at leiða gassið haðani til lands ígjøgnum rørleiðingar. Við øðrum orðum verður leiðin "ósjónlig", tí har verður eingin pallur.

Verkætlanin bleiv mettt sum eitt risastórt tekniskt framstig, og harafturat vísti tað seg, at sjálvt um tað bleiv sera kostanaðarmikið at leggja framleiðsluútgærðirnar á havbotnin, fór tann loysnin at vera líka lønandi, sum um tær vórðu bygdar uppi á landi.

Longsta leiðing

Frammanundan høvdu

feløgin kannað, hvar tað var skilabest at leiða gassið upp á land. Avgjørt varð at leggja eina leiðing inn til Aukra og at byggja eina móttøkustøð har, men meginparturin av gassinum skuldi leiðast ígjøgnum eina rørleiðing til Easington í Suðuronglandi, har tann stóri Centrica-terminalurin er.

Hetta seinasta var ein avbjóðing í sjálvum sær. Leiðingin, sum skuldi veita bretum gass, skuldi leggjast úr Aukra til Sleipner-leiðina og haðani ígjøgnum allan Norðsjógvin til Easington. Saman við leiðingin frá Ormen Lange til Aukra var talan um 1.200 kilometrar og sostatt heimsins longstu rørleiðing á havbotninum. Av hesum var kaðaelin til

Easington 525 kilometrar, og fyrst í november í 2005 legði tað serbygda skipið "LB200" tann seinasta teinin av leiðingin.

Tann nýggja leiðingin ber í sær, at norðmenn kunnu senda gass av Sleipner- og Troll-leiðunum til Bretlands longu í ár, meðan tað fyrsta gassið av Ormen Lange fer ígjøgnum leiðingina á heysti næsta ár.

Norsk Hydro roknað, at tað framleiðslan á Ormen Lange er fult útbygd, verður tann árliga nøgðin 21,4 milliardir rúmmetrar. Tað er meiri enn trýggjar milliardir rúmmetrar meiri, enn felagið metti fyri trimum árum síðani. Gassið, sum skal til Bretlands, fer at

nøkta 20 prosent av bretska tørvinum.

Á film

Útbyggingin á Ormen Lange er eitt risastórt byggiverk. Á sjónvarpsstøðini National Geographic Channel vóru tey so hugtikin av verkætlanini, at tey gjørdu av at taka hana við í eina filmrøð um heimsins mest hugtakandi byggiverk saman við øðrum kendum byggiverkum sum Golden Gate-brúnni og Hoover-byggingini í USA.

Ormen Lange er eisini eitt megnarverk. Tað stóra dýpið, skiftandi botnviðurskipti, harður streymur, kuldi og ikki minst baldrut veðurlag við stormi og øgiligari aldu hava sett sera stór krøv og

gjørt Ormen Lange til eina sera fjøltáttaða og torføra verkætlan.

– Ormen Lange er ein risi á havbotninum og hevur stóran týdning fyri tað norska olju- og gassævintýrið. Tí eru vit errin av at kunna vísa fólki verkætlanina, sigur Stine Eriksen, kunningarfólk hjá National Geographic Channel í Noregi, við Aftenposten.

Oljugrunnurinn skal hava 2.000 mia. krónur afturat

Á nýggjárinum vóru 1.400 milliardir norskar krónur í oljugrunninum, men oljumálaráðharrin ætlar at pumpa minst líka nógv í hann afturat.

OLJUGRUNNUR
Árni Joensen
fartekst@mail.dk

Tann góði oljuprísurin kemur tí almenna norska oljugrunninum væl við. Í desember í 2004 fór virðið hjá grunninum upp um eina billión (1.000.000.000.000)

ella eitt túsund milliardir norskar krónur. Árið í fjør royndist grunninum sera væl, so á nýggjárinum í ár var virðið komið upp á 1.399 milliardir krónur.

Men stendur tað til Odd Roger Eriksen, oljumálaráðharrin, skulu nógvir pengar í grunnin afturat, og tá hugsar hann bara um olju-

leiðirnar í Norðsjónum. Barentshavið er sostatt ikki við í ætlan hansara.

Í ársfrágreiðingini í fjør skrivaði oljumálaráðið, at tað ber til at útvinna fimm milliardir tunnur av olju á norska landgrunninum tey næstu tiggju árin. Tað merkir, at um oljuprísurin og dollaravirðið halda sær á

núverandi støði, fara umleið 2.000 milliardir norskar krónur at renna í oljugrunnin afturat hetta til 2015. Við øðrum verða einastaðni imillum 3.000 og 3.500 milliardir í grunninum í 2015 ella meiri enn fyra ferðir útreiðslurnar á norsku figgarlógini.

Oljuprísurin fer niður á 40 dollarar

So hvørt sum goymslurnar verða fyltar, fer oljuprísurin niður á 40 dollarar í meðal. Men hann fer at fella upp aftur meiri seinni. Tað væntar forstjórin í BP, Lord Browne.

OLJUGRUNNUR
Árni Joensen
fartekst@mail.dk

– Vit kunnu ikki rokna við, at prísurin fer at fella nógv í fyrsta umfari, men tað er rættiliga sannlíkt, at hann fer at koma niður á 40 dollarar í meðal um ikki so langa tíð, sigur Lord Browne í samrøðu við týska Der Spiegel. Men hann verður lægri enn.

– Og hyggja vit eitt sindur longri fram í tíðina, fer hann at liggja imillum 25 og 30 dollarar fyri tunnuna, sigur BP-forstjórin.

Hann vísir á, at stórar oljunøgdir eru funnar við Kaspiska Havið, og at nógv er eftir at finna í Russlandi og ørtum av Vesturafrika. Harafturat verða verandi keldur gagnnýttar munandi betur nú enn fyrr.

– Fyrr fingi vit imillum 20 og 30 prosent burtúr, men í dag eru vit upp á

imillum 40 og 45 prosentum, og kanska koma vit heilt upp í eini 50 ella kanska 60 prosent einaferð.

Eitt annað, sum sambært BP-forstjóranum fer at ávirka oljuprís, er, at alt størri dentur verður lagdur á varandi orkukeldur. Hann vísir á, at tað eru brúkararnir, sum gera av, hvussu stórir dentur verður lagdur á nýggja tækni í framtíðini.

– Men brúkararnir eru sinnaðir at rinda fyri at verja náttúruna. Í Evropa eru tað fleiri og fleiri, sum vilja hava grøna orku hóast tann høga kostnaðin. Tað var óhugsandi fyri bara tiggju árum síðani, sigur Lord Browne.

Aftenposten skrivar í einari viðmerking til spádómin hjá BP-forstjóranum, at fær hann rætt, fer norska oljuinntøkan at minka imillum 108 og 166 milliardir norskar krónur - um árið.

Oljupengar eru ikki til hvat sum helst

Oljugrunnurin skal seta 40 prosent av sínum pengum í útlenskar fyrítøkur, men ikki allar fyrítøkur.

OLJUGRUNNUR
Árni Joensen
fartekst@mail.dk

Reglurnar hjá norska oljugrunninum siga, at hann skal seta 40 prosent av sínum pengum í útlenskar partabrøv, meðan hini 60 prosentini skulu setast í obligasjonir. Men ein avmarking er, tí grunnurin hevur nakrar etiskar reglur, sum eitt nú siga, at grunnurin skal ikki seta pengar í fyrítøkur, sum framleiða tað, ið verður kallað »ómenniskjalig« vápn.

Tí hevur oljugrunnurin ein svartalista við fyrítøkum, sum hann ikki kann seta pengar í. Fyrsta fyrítøkan, sum kom á listan, var Singapore Technologies Engineering, sum fekk ta ivasomu

æru, tí hon gjørdi landminur. Hetta var í 2002, og síðani eru fleiri fyrítøkur komnar afturat.

Men tað eru ikki bara vápnafyrítøkur, sum eru í vanda fyri at koma á svartalista hjá oljugrunninum. Herfyri varð kunngevert, at tann risastóra amerikanska handilsketan Wall-Mart var komin á listan. Orsøkin var, at kvinnurnar, sum arbeiða hjá fyrítøkuni, hava ikki somu rættindi sum menninir, og harafturat er fakfelagsrætturin hjá starvsfólkunum avmarkaður meiri, enn tær etisku reglurnar hjá oljugrunninum góðtaka.

Oljugrunnurin átti partabrøv fyri 2,5 milliardir krónur í Wall-Mart, men tey hevur grunnurin nú selt.

The world needs more energy and we're developing new ways to get it.

We're leading the way to smarter, more innovative energy production by sharing what we know. Whether it's developing the latest technology or sharing skills, we're committed to collaborating with our partners in 180 countries around the globe. That means more energy and opportunity for everyone. To learn more, visit us at chevron.com.

TOR SHIPING

Ship brokerage

Sale and purchase of all types of vessels in the international market.

Port agency

24-hour service for foreign vessels calling Faroese ports.

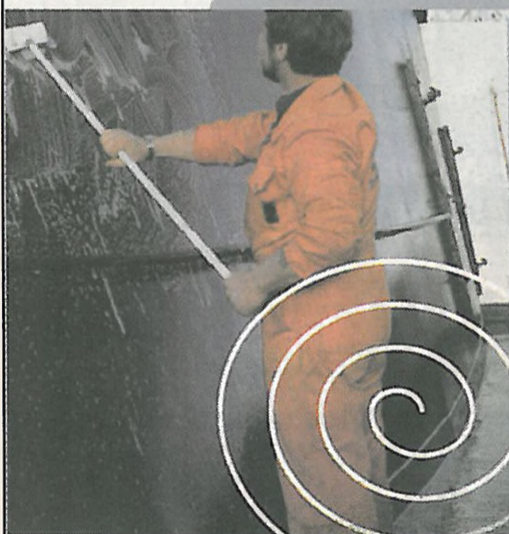
Ship management

Full-scale management of foreign vessels registered in the Faroese International Register of Shipping.

Niels Finsensgata 23 • P.O. Box 1252 • FO - 110 Tórshavn • Faroe Islands
 Phone +298 358531 • Fax +298 358530 • torship@post.olivant.fo • www.torship.com

Unsurpassed Quality Products from the Experts at KEMILUX

S-1 EXTRA easily removes grease, protein and soot, oil and other dirt from all surfaces

RUST SOLVENT is ideal for outside maintenance on ships and other surfaces which are exposed to an aggressive and corrosive environment

KEMILUX offers you a complete range of quality detergents and cleansing agents for an industrial or marine environment

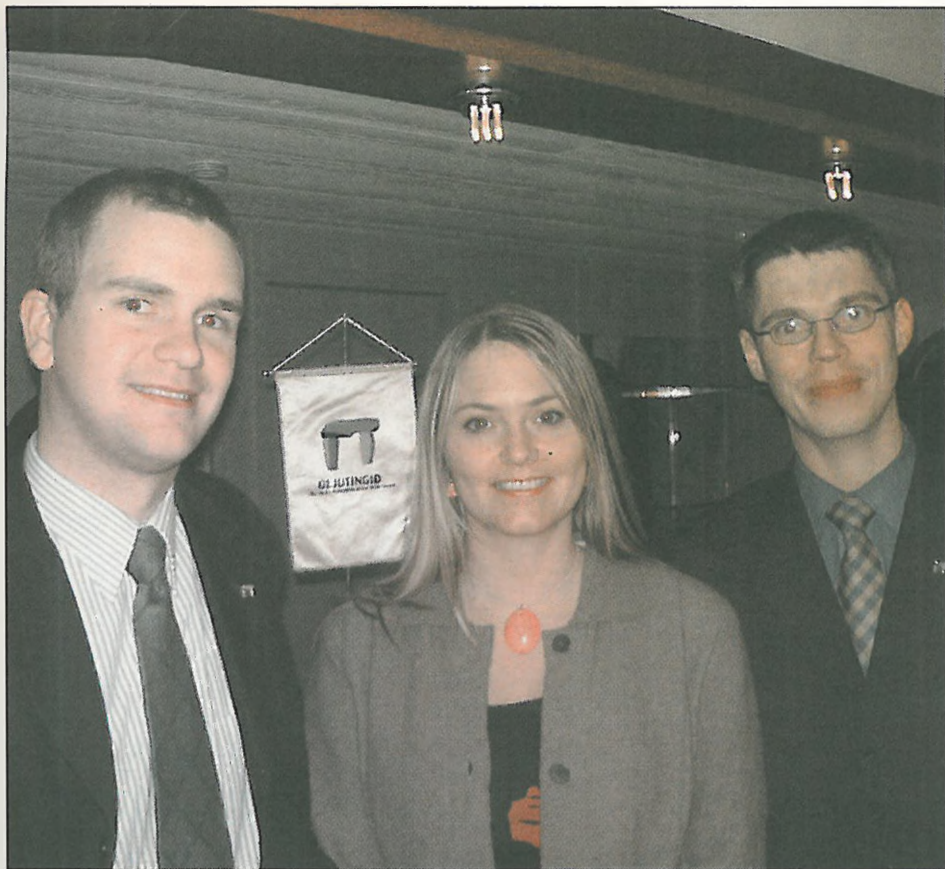
partafelagið **KEMILUX® industri**

www.kemilux.com

P/F KEMILUX industri
 FO-110 Tórshavn
 Faroe Islands
 Telephone (+298) 350830
 Telefax (+298) 350831

Achilles ID: 25640

Regin Hammer, formaður í Oljutinginum: -Dyrnar eru heilt einfalt opnar fyri øllum, ið hava áhuga fyri oljuvinnu. Á myndini er eisini Louisa Fjalsbak og Tummas Pauli Mýru.

Oljutingið eitt serstakt fyrribrigdi í Føroyum

- Hetta er ikki eitt afturlatið felag, har bert er pláss fyri ávísnum bólki í samfelagnum. Dyrnar eru heilt einfalt opnar fyri øllum, ið hava áhuga fyri oljuvinnu sigur Regin Hammer, formaður í Oljutinginum

OLJUFUNDUR

Jan Müller
jan@socialurin.fo

Í dag hevur oljutingið aðalfund og samtíðis veddur kunnað um boringina á landgrunninum í summar. Núverandi formaður í Oljutinginum er Regin Hammer og vit spurdu hann undan fundinum, sum verður hildin í Miðlahúsinum í kvöld, hvat endamálið er við Oljutinginum!

- Oljutingið er áhuga-felag, ið hevur til endamáls - sum ein tvørfakligur felagsskapur fyri fólk, ið starvast í oljuvinnuni ella sum hava áhuga fyri oljuvinnu - at geva limum sínum høvi til at kunna seg um oljuvinnu og tað virksemi, ið er knýtt at henni.

Hetta er ikki eitt afturlatið felag, har bert er pláss fyri ávísnum bólki í samfelagnum. Dyrnar eru heilt einfalt opnar fyri øllum, ið hava áhuga fyri oljuvinnu sigur Regin Hammer.

Hann visir í hesum sambandi á, at Oljutingið seinastu árin hevur havt nóg framstandandi fólk og havt framløgur í Oljutinginum. Sum dømi kunnu nevast:

Wilhelm Petersen, Stjóri hjá Atlantic Petroleum

Nils Sørensen, Stjóri hjá Føroya Kolvetni

Trond Unneland, Stjóri hjá Chevron Danmark

Lars Beksgaard, Formaður í Sindri samstarvinum

Finn Jakobsen, Deildarstjóri hjá SEV

Ólavur Gregersen, Stjóri hjá SeWave

Paul Stevens, Professari í oljubúskapi á universitetinum í Dundee

Olav Fjell, fyrrv. forstjóri hjá Statoil

Sigmundur Ísfeld, Ráðgevi á Løgmannskrivstovuni

Martin Heinesen, Leiðari fyri arbeiðnum við Havrættarsáttmálanum hjá ST

Jan Terje Edvardsen, Senior Vice President, Exploration hjá DONG

Sigurð í Jákupsstovu, stjóri á táverandi Oljufyrirsitingini

Bjarni Djurholm, Landsstýrismaður í oljumálum

Ben Arabo, Formaður í FOÍB og stjóri hjá Amerada Hess í Føroyum

Jóanes Høj, Platformsstjóri á Borgland Dolphin

Terje Hagevang, Stjóri hjá Sagex Petroleum

Sum listin við fyrilestrarhaldarum eisini ber boð um, so hava nóg ymisk evni verið tikin upp seinastu árin, og væl av fólkum hevir

verið til allar fyrilestrar. Talið av luttakarum til tiltøkini hevur ligið stútt umleið 50-60, men onkuntíð heilt upp í 70-80 luttakarar. Limatalið í Oljutinginum er eisini vaksið á hvørjum ári síðani byrjað varð, og er talið nú umleið 170 einstaklingar og 40 virkir.

Formaðurin heldur, at hetta ber boð um, at Oljutingið hevur eitt pláss í føroyska samfelagnum, hóast ongin olja er funnin enn, og hann staðfestir, at Oljutingið hevur góða undirtøku millum manna og verða evnini mett at verða viðkomandi fyri føroyska samfelagið og føroyingar. Hetta er helst eisini ein høvuðsorsøk til, at Oljutingið altíð hevur verið væl fíggjarliga stuðlað av vinnulívnum, og hevur hetta merkt, at tiltøkini hava kunnað verið hildin í góðum hølum og við einum góðum bita afturvið.

- Hvussu verður við Oljutinginum, um olja verður funnin í næstum, er ilt at spáa um, men hugsast kann, at Oljutingið í slíkum føri fer at hava móguleika at taka enn meiri ítöklig mál upp sigur Regin Hammer við blaðið.

FAROE Law

FAROE Law provides a wide range of legal assistance to business enterprises with an emphasis on the commercial objectives of the client. Our areas of practice include:

- ▶ Banking and financing law
- ▶ Corporate and Company law
- ▶ Construction law
- ▶ Employment law
- ▶ International contracts
- ▶ IPO
- ▶ Litigation and arbitration
- ▶ Mergers and acquisitions
- ▶ Oil and Gas law
- ▶ Projects and project development
- ▶ Property transactions
- ▶ Shipbuilding and financing
- ▶ Tax law
- ▶ Turnkey

FAROE Law as a branch of DANIA Law Firm is part of an organisation that employs a staff of 70 persons, 24 of whom are lawyers, who practice in the Faroe Islands, Denmark, Sweden, Russia, the Baltic States and Greenland

FAROE

LAW

Tróndargøta 19 · P.O.Box 1218 · FO-110 Tórshavn · Tel +298 359900 · Fax +298 359901
faroe-law@faroe-law.fo · www.faroe-law.fo

Copenhagen
Bredgade 49
Postbox 9007
1260 København K
Tel +45 33 17 99 00
Fax +45 33 17 99 01
info@danialaw.dk

Svendborg
Det Gule Pakhus
Havnepladsen 3
5700 Svendborg
Tel +45 62 21 20 10
Fax +45 62 21 75 50
info@danialaw.dk

Russia
Dania Law Int. ApS
M. Dmitrovka 8-2
103006 Moskva
Tel +7 095 299 43 05
Fax +7 095 299 02 66
avista@df.ru

Greenland
Nuna Advokater
P.O. Box 59
3900 Nuuk/Godthåb
Tel +299 32 13 70
Fax +299 32 41 17
email@nuna-law.gl

Recruiting Specialists

We provides highly specialized and trained manpower to the oil industry:

- electricians
- welders
- mechanics
- machine workers

PAM
Offshore Service

Pam Offshore Service
P.O. Box 65
FO-110 Tórshavn
Faroe Islands
Tel +298 30 11 39
Fax +298 30 11 01
pam@faroevard.fo
www.faroevard.fo

Statoil

- serkunnleiki í Norðuratlantshavi

petur & petur +298 320 870